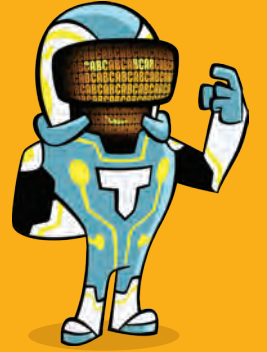

Bu kitabın her hakkı Arı Yayıncılık'a aittir. İçindeki şekil, yazı, resim ve grafiklerin yayınevini izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

5

BAŞARININ ANAHTARI

YAZAR

Mustafa AYGÜN

GÖRSEL YÖNETMEN

İhsan SONDOĞAN

GRAFİK-TASARIM

Seren ÖNBAY - Meltem YÜKSEL

BASIM YERİ

Aykut Basım
(0212 428 52 74)

Osmangazi Mah. Gazi Cad. No:1 Kırac-Esenyurt/İSTANBUL
Tel: 0212 879 20 60 - Faks: 0212 879 20 70 - www.ariyayin.com

info@ariyayin.com - [f](https://www.facebook.com/ariyayin) [i](https://www.instagram.com/ariyayin) [t](https://www.twitter.com/ariyayin) [y](https://www.youtube.com/ariyayin) /ariyayin

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Söz Varlığı

- a. Sözcükte Anlam 5-22
- b. Sözcükler Arası Anlam İlişkileri 23-32
- c. Söz Grupları 33-42

2. BÖLÜM: Cümlede Anlam ..... 43 -66

3. BÖLÜM: Dil Yapıları

- a. İsimler 67-74
- b. İsmi Niteleyen ya da Belirten Sözcükler 75-90
- c. İsmi Yerini Tutan Sözcükler 91-102
- d. Geçiş ve Bağlantı İfadeleri..... 103-106

4. BÖLÜM: Metinde Anlam 107-140

5. BÖLÜM: Sözel Mantık ve Muhakeme 141-150

6. BÖLÜM: Yazım Kuralları 151-160

7. BÖLÜM: Noktalama İşaretleri..... 161-174

8. BÖLÜM: Söz Sanatları..... 175-180

9. BÖLÜM: Metin Türleri 181-184

10. BÖLÜM: Görsel Okuma, Grafik ve Tablo Yorumlama ... 185-220

Cevap Anahtarı 221-224

KİTAPIMIZDA NELER VAR?

17. Aşağıdaki paragrafların türlerini belirleyerek uygun alanı işaretleyiniz.

A Orta boylu adamın saçları koyu kahverengi ve dalgalıydı, genellikle dağın bir şeklide omuzlarına dökülürdü. Derin ve anlamlı koyu kahverengi gözleri, yüzüne ciddi bir ifade katıyordu. Yüz hatları keskin ve belirgindi özellikle de çenesindeki hafif çıkıntı dikkat çekiyordu.

B Uzun zamandır hayalini kurduğumuz Kapadokya gezisine çıkmıştık. Eylül ayının serin ama güneşli bir sabahında, Göreme Açık Hava Müzesi'ni ziyaret ederek geziye başladık. Öğle saatlerinde Ürgüp'e doğru yola çıktık. Yol boyunca uzanan peri bacaları manzarası, hepimizi büyülemişti.

C Karacaoğlan, 17. yüzyılda yaşadığı düşünülen ve halk edebiyatının en önemli temsilcilerinden biri olan bir halk ozanıdır. Asıl adı İsmail, Hacı ya da Hasan olarak bilinen de kesin bir bilgi yoktur. Çöğebeli Türkmen oğulunda yetişmiş ve şiirlerinde bu yaşam tarzının izlerini taşımıştır. Karacaoğlan, şiirlerinde eşk, doğa ve sınık temalarını işlemiştir.

18. Aşağıdaki metinlerde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirleyerek uygun alanı cümlelerin numarasını yazınız.

1 Hepimiz müzik dersinde notaların dizildiği, beş çizgi ve dört boşluktan oluşan portenin başındaki çizmesi zor işareti görmüştük. Bu işaretle sol anlatılan denir. Sol anlatılar, portenin ikinci çizgisinden başlayıp bu çizgiye adım veren ve ince sesleri göstermeye yarayan işaretler.

2 Duygular, vücudumuzun bizimle iletişimi kurmasını sağlar. Örneğin korku, bize kaçmamızı ve kendimizi korumamızı söyler. Öfke, kendimizi korumak için bizi yeniden savayışa iter. Şefkat, değerlerine yardım etmeye önelir. Her duygunun bir amacı vardır.

3 Yunus Emre'nin söylediği gibi toprak, toprak şefkat dolu bir anne gibi besler büyütür insanlığı. Başında yaşadığı ormanlarla nefesimiz olur, hiç analizsiz büyüdüğümüzü bin bir çeşit meyve ve sebzeyle gidemiz olur.

4 Su içinde yapılan hareketlerde aynı anda çok sayıda kasın koordine edilmesi insan bedenini zorlaması nedeniyle daha fazla efor sarf etmeye ve kalori yakmaya neden olmaktadır. Bu hareketler zamanla insanın fiziksel dayanıklılığını arttırmaktadır. Özellikle yüzme sporu günümüz insanının büyük sağlık sorunu olan obeziteye karşı yapılan en büyük aktivite olarak görülmektedir.

Karşılaştırma **Benzetme** **Örnekleme** **Tanımlama**

Sarı Bankası Tarihinde **CARI** **5. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM**

Konuları pekiştirmek için kavratıcı "Etkinlikler" e yer verilmiştir.

19. (I) Bazı hayvanlar, sahip oldukları özellikleri kullanarak doğada kamufler olur böylece avcılarının dikkatinden kaçınıp ve kendilerini korur. (II) Kamufler olmak, hayvanlar için yalnızca bir saklanma değil aynı zamanda bir avlanma yöntemidir. (III) Bu özelliğe sahip canlılar, buldukları ortamlarda fark edilmedikleri için avlarına kolayca yaklaşıp veya avları onları fark edemedikleri için onların yakınına kadar gelir.

Bu metnin yüzey anlamı numaralanmış cümlelerden hangisidir? İşaretleyiniz.

I **II** **III**

20. Eğer şehirde yaşıyorsanız pek çok sorunu ile karşı karşıya gelmeyi göze almanız gerekir. Geçen gün tekerlekli sandalyesi olan adam kaldırımda ilerleyemedi. Çünkü kaldırım üstü arabalarla dokuydu. Sağlık bireyler için çok basit görünen bunun gibi sorunlar engelli vatandaşlar için büyük problemler oluşturabiliyor. Sokakların araç park etmek için çok dar olduğu şehir merkezlerinde bu durumun yaşanması çok normal gibi karşılansa da sorunu hızlı bir çözüm bulmak gerekiyor.

Bu metinde eleştirilen durum aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyiniz.

Trafikte yaşlılara saygı gösterilmemesi
Araçların yaya yollarına park edilmesi

21. Bir gün sonra 18. doğum gününü kutlayacak olan genç kız, merakla sordu "Anneanne, eğer yarın 18 yaşına basacak olsaydın nasıl hediyeler almak isterdin?" Yaşlı kadın derin bir iç geçirdikten sonra tebessüm ederek cevap verdi "18 yaşında olmak... Sadece o yeterli yarım, başka hiçbir şey istemem."

Bu metnin yüzey anlamı numaralanmış cümlelerden hangisidir? İşaretleyiniz.

İnsanlar gençlik çağlarına her zaman özlem duyarlar.
İnsanlar yaptıkları hatalardan ders almazlar.

22. Hikâyelerinde çevre kirliliği konusuna vurgu yapan usta yazar "Ormanın Çiğliği" adlı eserinde ormanların yavaş yavaş yok olmasını bir meşe ağacının gözünden anlatıyor. Ormandaki ağaç dostlarını bir bir kaybeden meşe ağacının yaşadığı yalnızlık duygusu, hikâyenin genelinde hissediliyor. Yazanın bir diğer kitabı "Orman Dedektifleri"nde ise oğucunun ormanda yaşanan kirliliğe çözüm üretme çabası anlatılıyor. Birbirinden farklı maceralara atılan kahramanlar, kitap boyunca okuyucuyu eğlenceli anılar yaşıyor.

Bu metinde bahsedilen kitaplar için hangisi söylenemez? İşaretleyiniz.

"Ormanın Çiğliği"nde kahramanlar insan dışı varlıklardan seçilmiş "Orman Dedektifleri"nde kahramanlar insandır.
Bahsedilen iki eserde de çevre kirliliğine duyarlılık konusu işlenmiştir.
"Ormanın Çiğliği" yeteklerine hitap ederken "Orman Dedektifleri" çocuklara ders vermek için kaleme alınmıştır.

5. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM **CARI** **Sarı Bankası Tarihinde**

Konuları pekiştirmek için kavratıcı "Etkinlikler" e yer verilmiştir.

KONU DEĞERLENDİRME 56
Melika ile Karşılaşma

İstanbul nazendesi, Türkiye'nin kuzeybatısında, İstanbul'un Asya bölümünde, fundakilerde çok sayıda bulur. Avrupa çapında nadir bir bitki olan İstanbul nazendesinin kokuyla alınıması önemlidir. Antalya çiğdemi, çok yıllık bir bitkidir. 900-1.250 metre yükseklikte, dağın çukurluklarında yetişir. Ekim-aralık aylarında çiçek açar. Antalya'da bulunur. Ülkemizin en nadir bulunan çiçeklerinden biridir. Misk soğanı, beyaz renkli çiçeği olan, çok yıllık otsu bir bitki. Bitkinin soğanları 0,8-2,5 cm çapındadır. Çiçeklenme dönemi ise mart ve mayıs ayları arasındadır. Türkiye'de Antalya, Niğde, Adana ve Erzurum'da nadiren görülür. Bitki, genellikle 1.500 metrenin üzerindeki yüksekliklerde yetişir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde bahsedilen çiçeklerin ortak özelliklerinden biridir?

A) Yetiştirilme yüksekliği
B) Çiçek açma zamanları
C) Nadir bir tür olması
D) Fiziksel özellikleri

İhtilam ağacı; Ülkemizde Marmara, Batı Karadeniz, Orta Toroslar ve Kuzey Anadolu'da görülür bir ağaç türüdür. Boyu yaklaşık 25 metreye kadar ulaşabilir. Yaprakları kalp şeklindedir. Sarımsı lortlarda çiçek demetleri bulunur. Çam ağacı, ülkemizde en sık görülen ağaç türlerinden biridir. Çamgiller familyasına aittir. Kozalakları ile üretilir. Çok sayıda çam türü vardır. Bunlardan en bilinenleri; kareçam, sarıçam, kızılçamdır. Bazı çam türleri 50 m'ye kadar ulaşabilmektedir. Servi ağacı, genellikle Akdeniz'de yetişir ancak ülkemizin diğer bölgelerinde de görülür. Dört mevsim yeşil olması ile bilinir. Yapraklarını hiç dökmeyen. Yavaş büyüyen bir ağaçtır. Büyüdüktan sonra boyu 30 metreye kadar ulaşabilir. Servi ağacı, en çok yaşayan ağaç türlerinden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde bahsedilen ağaçların ortak özelliklerinden biridir?

A) Uzun bir ömre sahip olmaları
B) Ülkemizin her yerinde yetişebilmeleri
C) Mobilyacılık alanlarında kullanılmaları
D) Dört mevsim boyunca yeşil kalmaları

Yahya Kemal Beyalî, edebiyatımızın önemli şairlerinden biri. En ilginç özelliği de yaşamı boyunca yayımlanmış bir eserinin olmaması. Yahya Kemal'in eserleri ölümünden sonra Ahmet Hamdi Tanpınar'ın rehberliğinde basılmış. Sanatçının en dikkat çekici iki eseri "Kendi Gök Kubbesimiz" ve "Eski Şirin Rüzgârıyla" adı şair kitapları. Bu eserlerden "Kendi Gök Kubbesimiz" şairin şiirin anlayışının değişimi, daha çok yeni şiir anlayışını yansıttığı şiirlerden oluşuyor. Diğer eserinde ise ahidinin da antlaşabileceği gibi eski şiir tarzında yazıldığı şiirler yer almış. Ben her iki kitabındaki şiirleri de beğenerek okuyorum. Şiir seviyorum belki de bu yüzden okuyorum.

Bu metinde bahsedilen eserler karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Her iki kitabında da ölmeden önce kendisi bastırılmıştır.
B) "Eski Şirin Rüzgârıyla" adlı kitabı daha çok sevilmektedir.
C) Kitaplarda farklı şiir anlayışına göre şiirler yer vermiştir.
D) İki kitabındaki şiirler de halk tarafından çok beğenilmektedir.

5. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM **CARI** **Sarı Bankası Tarihinde**

Öğrenme düzeyini ölçmek için "Konu Testleri"ne yer verilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME 12

1 Olayın yer ve zaman belirtilerek kahramanlar çerçevesinde kurgulanarak anlatıldığı yazılarda **öykü** türü denir.

Buna göre aşağıdaki görsellerde ifade edilenlerden hangisi öyküyle ilgili bir sorudur?

A) B)
C) D)

2 Küresel ısınma, iklim değişikliklerine sebep olarak, şiddetli kasırgalar ve sellerine neden olurken uzun süreli kuraklıklar ile de çöllerleşmeye neden olmaktadır. Önlem alınmazsa kutuplardaki buzulların erimesi kıyı kesimlerinin tamamen sular altında kalmasına sebep olacaktır ve bazı türlerin soyunun tükenmesi gibi olaylar artacaktır.

Aşağıdaki görsellerden hangisi küresel ısınmanın sonuçlarıyla ilgili değildir?

A) B)
C) D)

3 Kutuplara hiç gitmemiş birine, Eskimoların yapabildikleri; denizden uzak yaşayan birine ise Pasifik adalarında yaşayanların navigasyon olmadan teknesiyle yönünü bulabilmesi inanılmaz gelecektir. Şimdi de bir Eskimo ile Pasifik ada sakininin yer değiştirdiğini düşünelim. Yeni ortamlarında, daha önce yaşadıkları ortamlarında yaşadıkları beceriler onlara bir yarar sağlamayacaktır. Yeni zekalarını kullanarak yeni ortamlarına ayakta durmak zorunda kalacaklardır. Özetle diyebiliriz ki zeki, çevrenin özellikleri ne olursa olsun ona uyum sağlayabilmektir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsanlar, yaşadıkları yerlere göre zekalarını geliştirmek zorunda kalırlar.
B) İnsanların yaşadıkları ortamlarda geliştirdikleri becerilerin bütünü zekayı oluşturur.
C) Önemli olan zekamızın kullanarak yaşadığımız çevreye uyum sağlayabilmektir.
D) Eskimolar Pasifiklerde yaşayamaz, Pasifik ada sakinleri de kutuplarda yaşayamaz.

5. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM **CARI** **Sarı Bankası Tarihinde**

Konuların ne kadar öğrenildiğini ölçmek için "Genel Değerlendirme" bölümüne yer verilmiştir.

“NOTLARIM”

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığını ilgili alana işaretleyiniz.

	Cümleler	Gerçek	Mecaz
1.	Her sabah okula gitmek için ailece <u>erken</u> uyanıyoruz.		
2.	Akşamki <u>şiddetli</u> fırtına yüzünden elektrik direkleri devrildi.		
3.	Ünlü yazar yaşı ilerledikçe <u>üretkenliğini</u> kaybetmeye başlamış.		
4.	Üç aydır kapalı olan eve girince bizi <u>ağır</u> bir koku karşıladı.		
5.	Daha iki gün önce aldığı vazo <u>kırılmış</u> .		
6.	Dünya <u>çapında</u> tanınan bilim insanı ülkemize geldi.		
7.	Büyük heveslerle başladığı işte tüm parasını <u>batırmış</u> .		
8.	Bünyesi <u>sağlam</u> olmasına rağmen hastalıktan etkilenmiş.		
9.	Bizi <u>boş</u> sözlerle daha ne kadar oyalayacaksın anlamıyorum.		
10.	Bebeğin <u>tatlı</u> yüzü gören herkesin yüzünü güldürüyordu.		
11.	Yarışan öğrenciler ipi kendilerine doğru <u>çekt</u> .		

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen koyu renkle yazılmış sözcüklerin anlam özelliklerini ilgili alana işaretleyiniz.

	Cümleler	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Terim Anlam
1.	Ders çalıştığı oda yeterli ışık almadığı için uykusu gelmiş.			
2.	Evin kaba inşaatından sonra sıra ince işlerine geldi.			
3.	Mevsim şartlarına göre hava sıcaklıkları yüksek seyrediyor.			
4.	Oyuncu repliğini unutunca süflör konuşmayı fısıldadı.			
5.	Asansör bozulduğu için merdivenlerden çıkma zorunda kaldı.			
6.	Nehrin üzerine yapılan köprüde araç trafiğine izin verilmedi.			
7.	Tahtaya çizilen doğruyu defterlerinize geçirmeyi unutmayın.			
8.	Seninle biraz daha kalmak için işleri ağırdan alıyorum.			
9.	Rakip takım epey dişli çıktı, bizim oyuncular bir gol zor attı.			
10.	Ünlü oyuncular sahne de uzun süre ayakta alkışlandılar.			

3. Aşağıdaki cümlelerde “geçmek” sözcüğü farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılmıştır. Sözcüğü cümlelere kattığı anlamlarla eşleştiriniz.

1.	Elimdeki tabağı bırakıp buldukları odaya geçtim.
2.	Gözleri yakını görmediği için ipliği iğneden zor geçirdi.
3.	Dedesinden sonra fabrika doğrudan torununa geçti.
4.	Bir senede çocuğun boyu babasının boyunu geçmişti.
5.	Otele gitmek için çok güzel bir köyün yanından geçtik.
6.	Ne kadar olumsuz özelliği varsa hepsi ailesinden ona geçmişti.
7.	Okuldaki öğrencilerin hepsi aşı taramasından geçtiler.
8.	Eve geldiklerinde saat on ikiyi çoktan geçmişti.
9.	Hastalık evdeki herkese sanırım benden geçti.
10.	Uzun süre güneşin altında kalınca başıma güneş geçmişti.

a.	Hastalık bulaşmak, sirayet etmek
b.	Bir yerden başka bir yere gitmek
c.	Bir duruma uğramak, konu olmak
d.	Etki yapmak, işlemek
e.	Bir yandan girip diğer yandan çıkmak
f.	Kalmak, devrolmak
g.	Geride bırakmak, aşmak
h.	Yol, araç veya akarsu bir yerin yakınından veya içinden gitmek
ı.	Herhangi bir durum, soya çekim yoluyla birinde görünmek
i.	Zamanı aşmak, geride bırakmak

1.	.....	2.	.....	3.	.....	4.	.....	5.	.....	6.	.....	7.	.....	8.	.....	9.	.....	10.	.....
----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	----	-------	-----	-------

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığı belirleyip ilgili alanı işaretleyiniz.

a Köyün genç çobanı topladığı hayvanların hepsini meraya sürdü.

- Yönetip yürütmek, sevk etmek
 Önüne katıp götürmek
 Uzatmak, ileri doğru itmek

b Yüklü bir miras kalmış ama böyle giderse hazır para hemen biter.

- Bir yere doğru yönelmek
 Çıkmak, ulaşmak
 Sürmek, devam etmek

c Ameliyattan sonra ilaç verildiği hâlde ilaçlar ağrısını kesmedi.

- Dibinden ayırmak
 Düzgün parçalara ayırmak
 Son vermek, gidermek

d Evimin balkonunu kaba çakıl taşları ile süslemek istiyorum.

- Özensiz, gelişigüzel yapılmış, zevksiz, sakil, ince karşıtı
 Taneleri iri
 Hafif olduğu hâlde kalın veya hacimli

5. Aşağıdaki yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarını karşıdaki kutucuğa yazınız.

Yabancı Sözcük	Türkçesi	Yabancı Sözcük	Türkçesi
Printer	.....	Bye bye	.....
Spontane	.....	Start	.....
Trend	.....	Center	.....
Online	.....	Okey	.....
Star	.....	Link	.....
Absürt	.....	Cv	.....
Dizayn	.....	Spiker	.....

BİLGİLENDİRME:

"Yan Anlam" konusu, 2024 Öğretim Programı ile müfredata girmiştir. Bu konuya müfredattaki "Destekleme" bölümünde (34, 92, 97, 102 vb. sayfalarında) değinilmiştir. Müfredatın bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşündüğümüz için "yan anlam" konusuna kitabımızda yer verilmiştir.

6. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler yan anlamda kullanılmışsa "✓", kullanılmamışsa " " işareti koyunuz.

1. Dedem, sobanın dirseğini boruya yerleştirmeye çalışıyordu.
2. Maç yaparken top sert bir şekilde burnuma geldi.
3. Uçakların kanatları ile kuşların kanatları arasında bir benzerlik var mı sizce?
4. Gözlerim yakını iyi görmediği için şu ipi bir türlü iğnenin gözünden geçiremiyorum.
5. Arkadaşlarım, sokağın başında beni bekleyeceklerini söylemişlerdi.
6. Kapının kolü kırıldığı için sınıfta bir süre kapalı kaldık.
7. Masanın ayağı çok sallandığı için çay üstüme döküldü.
8. Gece uyuyamadığım için şimdi de gözlerim kapanıyor.
9. Şişeyi ağızına kadar doldur ki iki de bir gidip gelmeyelim.

7. Aşağıdaki sözcüklerin çağrışım yaptırdığı sözcükleri işaretleyiniz.

Köy	Manav	Deniz	Okul	Uzay
( ) Çiftçi	( ) Elma	( ) Sahil	( ) Şirket	( ) Gezegen
( ) Tarla	( ) Çiğ köfte	( ) Turist	( ) Öğretmen	( ) At arabası
( ) Site	( ) Armut	( ) Kalem	( ) Kitap	( ) Astronot
( ) Koyun	( ) Limon	( ) Otel	( ) Ev	( ) Sihir
( ) Keçi	( ) Elmas	( ) Döviz	( ) Laboratuvar	( ) Güneş
( ) Hastane	( ) Leblebi	( ) Çöl	( ) Market	( ) Ay

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili ikilemeleri, oluşum şekillerine göre uygun kutucuklara yerleştiriniz.

1. Saliha, <u>akıllı uslu</u> bir çocuktur; kolay kolay arkadaşlarını üzecek şeyler yapmaz.	Yansıma Sözcüklerle
2. Hadi artık, yolumuz uzun; <u>yavaş yavaş</u> yola çıkmak için hazırlanalım.	
3. Hatalı olduğunu bildiği hâlde <u>mırın kırın</u> ederek benim canımı sıkıyor.	
4. <u>Eş dost</u> sağ olsun, zor zamanlarımızda hep onlar yanımızda olur.	Eş Anlamlı Sözcüklerle
5. Biz tam yemek yerken dışarıdan <u>pat küt</u> diye bir ses gelmesin mi?	
6. Başarıya ulaşmak kolay değildir, biz buralara <u>bata çıka</u> geldik.	
7. Sizin <u>eski püskü</u> diye beğenmediği birkaç eşyayı değiştirdik.	Zıt Anlamlı Sözcüklerle
8. <u>Doğru dürüst</u> şeylerle uğraşsaydınız şimdiye kadar iş bitmiş olurdu.	
9. Sanki arkamdan <u>ileri geri</u> konuşmamış gibi davranıyor.	
10. <u>Şırlı şırlı</u> akan suyun yanında piknik yapıyoruz.	İki Anlamsız Sözcükle
11. <u>Büyük küçük</u> herkes, filmi ilgiyle izledi.	

Aynı Sözcüklerin Tekrarıyla	Yakın Anlamlı Sözcüklerle	Biri Anlamlı Biri Anlamsız Sözcüklerle

9. Aşağıdaki cümlelerde pekiştirme kullanılmışsa “✓”, kullanılmamışsa “ ” işareti koyunuz.

1. Sivas'ta soğuk mu soğuk buz gibi bir akşam geçiriyorduk.
2. Bu işte onun parmağının olduğu gün gibi ortada değil mi?
3. Elinden düşürdüğü bardak paramparça olmuştu.
4. Voleybol turnuvalarında üç dört fark oldu mu maç kolay dönmüyor.
5. Herkes evde televizyon izlerken ben burada deli gibi çalışıyorum.
6. Günümüz teknolojisini düşünürsek evlerin sapsağlam yapılması gerekmez mi?
7. Soğuktan hepimiz kaskatı kesilince Bilal, ateş yakmak için çalı çırpı topluyordu.
8. Trafikte ceza yemekten değil kuralları ihlal etmekten çekinmeliyiz.
9. Yapayalnız kalmayı akli başında hiç kimse istemez diye düşünüyordum.
10. Çocukların odası her zamanki gibi darmadağın bir hâldeydi.
11. Bir işin en zevkli tarafı, işlerin bitmesinin verdiği o mutluluktur.
12. Her şeye aklım eriyor da bu işin güpegündüz olmasına hayret ediyorum.
13. Yaptığı gaftan sonra kıpkırmızı bir şekilde ortamda ayrıldı.

KONU DEĞERLENDİRME

Gerçek Anlam

1

1. Sözcüğün, sözlükteki ilk anlamına ve bu anlamdan tamamen uzaklaşmadan kazandığı yeni anlamlara *gerçek anlam* denir. “Uzun süre otobüs bekledim.” cümlesindeki “beklemek” sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

- I. Bu yıl soğuk hayvanları kırdı.
- II. Firma verdiği fiyatları son anda yüzde beş daha kırdı.
- III. Kaşla göz arasında vazoyu kırdı.
- IV. Öğleden sonra çıkan güneş, havanın ayazını kırdı.

Buna göre numaralanmış cümlelerin hangisinde “kırmak” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

2. Haberi duyunca hepimiz yıkıldık.

Bu cümlede hangi sözcük gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) hepimiz   B) yıkıldık
C) duyunca   D) haberi

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kara gündür, gelip geçer.
B) Rakibinin zayıf yönlerini iyi biliyordu.
C) Vatan hasreti içimde iyice büyümüştü.
D) Eczane kapalı olduğu için ilaçları alamadım.

4.

Cümleler		
1	<u>Yaşamı</u> boyunca durmadan çalıştı.	
2	Arkadaşımın sözleri beni çok yaraladı.	
3	Son okuduğu kitap onu iyice sardı.	
4	Ahmet kitap <u>okumayı</u> sever.	

Bu tabloda yer alan cümlelerde altı çizili sözcüklerden gerçek anlamda kullanılanlara “+” işareti konacaktır.

Buna göre kaç tane “+” işareti konulacaktır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

5. 1. Babamın sözleri içime oturdu.

2. “Otur, bir konuşalım.” dedi.

3. Otur da biraz derslerine çalış.

4. Şöyle kanepeye oturup soluklanalım.

“Otur-” sözcüğü, numaralanmış cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “üst” sözcüğü sözlükteki ilk anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Üstlerine sormadan karar alamazdı.
B) Zeytinyağı gibi her seferinde üste çıkıyordu.
C) Suç sonunda Ali'nin üstünde kaldı.
D) Üstü sazlarla örtülmüş bir kulübedeydik.

1.

Gerçek anlamından tamamen uzaklaşıp yeni bir anlam kazanan sözcük *mecaz anlamlıdır*. Örneğin "Bu yörenin insanların dili çok temiz." cümlesinde "temiz" sözcüğü gerçek anlamından tamamen uzaklaşıp yeni bir anlam kazanmıştır.

Bu bilgiye göre "kopar-" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Taraflar arasında yaşanan gerginlik sonunda ipleri kopardı.
- B) Sıcak hava ve poyraz, portakalları dalından kopardı.
- C) Tüm yurttaki etkili olan kar yağışı elektrik tellerini kopardı.
- D) Okulun bahçesindeki çiçekleri kimin kopardığı ortaya çıktı.

2.

Yaşantımızın büyük bir kısmını, başkalarının saygısını kazanmak için harcarız. Ama kendimize olan saygımızı kazanmak için çok zaman harcamayız.

Bu metinde altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) yaşantımızın
- B) harcarız
- C) saygımızı
- D) zaman

3.

- 1. Yatmadan önce yarım saat kitap okur.
- 2. Ona olan kızgınlığımı gözlerimden okudu.
- 3. Şenlikte sınıfımız şarkı, şiir, türkü okudu.
- 4. Antrenmanlar canımıza okudu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "okumak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 ve 2
- B) 1 ve 3
- C) 1 ve 4
- D) 2 ve 4

4.

"Arkadaşları Ömer'i öyle doldurmuş ki Ömer, Arda'yı dinlemek bile istemiyor."

Bu cümlede hangi sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) arkadaşları
- B) doldurmuş
- C) dinlemek
- D) istemiyor

5.

"Sevgi, saygıdan doğar."

Bu cümledeki "doğar" sözcüğü ile aynı anlam özelliğine sahip sözcük, aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Özlemlerle beklenen bebek doğdu.
- B) Güneş doğarken yola düzöldük.
- C) Kardeşi doğunca huyu çok değişti.
- D) Nezaket, kibarlıktan doğdu.

6.

- 1. Yeni projesini eleştirenlere sert çıktı.
- 2. En sert tepki babamdan geldi.
- 3. Bu yıl kış oldukça sert geçecek.
- 4. Sert Kabuklu Meyveler Enstitüsü kuruldu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "sert" sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

1.

Sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlam, *terim anlamıdır*. Örneğin “Öğretmenimiz bölme işlemini anlattı.” cümlesinde “bölme” sözcüğü matematikte kullanılan bir terimdir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kök” sözcüğü terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Kök hücreler, her türlü vücut hücresine dönüşebilen ana hücrelerdir.
- B) Somut ve soyut bütün varlıkları karşılayan köklere isim kökü denir.
- C) Patates gibi bazı bitkilerin kökleri, besin maddesi olarak tüketilebilir.
- D) Küçük yaşta kazandığı okuma sevgisi, Ahmet’in içine iyice kök salmıştı.

2. Aşağıdaki görsellerden hangisi terim anlam içeren bir sözcüğü karşılamamaktadır?

A)

B)

C)

D)

3.

(I) Dün gece Süper Ay gecesi idi. (II) Ay’ın Dünya’ya en yakın konuma geldiği anda meydana gelen ve Süper Ay olarak adlandırılan doğa olayı Dünya’dan gözlemlendi. (III) Bu sıra dışı görüntü, 2034 yılına kadar bir daha gözlemlenemeyecek. (IV) Dünya çapında binlerce fotoğrafçı bu anı fotoğraflamak için objektiflerini gökyüzüne çevirdi.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı sözcük kullanılmamıştır?

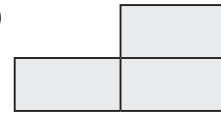
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4.

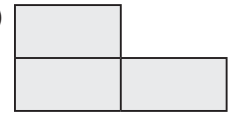
Ev	Serum
Erozyon	Ofsayt

Verilen kutucuklardan terim anlamı olmayan sözcük çıkarıldığında yeni şekil aşağıdakilerden hangisi olur?

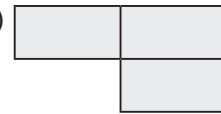
A)

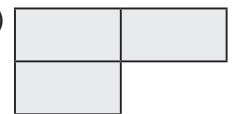
B)

C)

D)

5.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yapı” sözcüğü terim anlamında kullanılmıştır?

- A) Kuvvetli yapısını sağlıklı beslenmesine borçlu idi.
- B) Yüz yapısı annesine ne kadar da çok benziyor, diye mırıldandı.
- C) Derse sözcüklerin yapısını inceleyerek başladık.
- D) Türk yapımı eşyalar almayı tercih ediyoruz her zaman.

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından biraz uzaklaşarak cümle içinde kazandığı yeni anlama *yan anlam* denir. “Uçağın kanadı” derken “kanat” sözcüğü yan anlamdır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yan anlamda kullanılmıştır?

- A) Saat üç gibi beni arayacağını söyledi.
B) Ayakkabımın topuğu iki gün dayanmadı.
C) Onun ne düşündüğünü gözünden anlarım.
D) Dirseğinin üzerine düşünce yara almamış.
2. “Diş” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamından tamamen uzaklaşmadan benzerlik yoluyla yeni bir anlam kazanmıştır?
- A) Diş ağrısı kadar kötü bir ağrı daha yoktur.
B) Dişlerinizi düzenli olarak fırçalamalısınız.
C) Köpek, dişlerini göstererek havlıyordu.
D) Çarkın dişlerinden tuhaf sesler gelmeye başladı.

3. Aşağıdaki tabloda yer alan cümlelerde yan anlamlı sözcük varsa “✓”, yoksa “ ” konulacaktır.

	Cümleler	Var-Yok
I.	İstanbul’un göbeğinde onu gördüm.	✓
II.	Uçağın ayaklarına bakım yapıldı.	
III.	Göbeğimde iki gündür ağrı var.	
IV.	Ayağımı kanepenin köşesine vurdum.	✓

Buna göre numaralanmış cümlelerin hangilerinde yanlış bir işaretleme yapılmıştır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

4. Yan anlam; çoğu zaman, canlılara ait organ ya da kısımların, cansız varlıklara yakıştırılması veya benzetilmesi ile oluşur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan anlam vardır?

- A) İki gündür boynumdaki ağrıdan duramıyorum.
B) Yüzünüzden gülücükler hiç eksik olmasın.
C) Bu gömleğimin kolları gereğinden fazla uzun.
D) O kadar çok yazdık ki parmaklarım uyuştü.

5. I. Kedinin ağzında ne vardı göremedim.
II. Tünelin ağzında yol çalışması yapılıyor.
III. Sıkıntıdan ağızımda yara çıkmaya başladı.
IV. Kavanozun ağzını sıkıca kapattın mı?

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “ağız” sözcüğü yan anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve II
B) II ve IV
C) I ve III
D) III ve IV

6. (I) Ayağımızı bir yere çarptığımızda acı sinyali beyinde değerlendirilerek uygun tepki verilir. (II) Sandalyenin ayağına çarptığımızda aniden ayağımızı çekmemiz ise bilinçli olmayan ani bir tepki yani reflekstir. (III) Refleksler omurilik tarafından kontrol edilir. (IV) Yani beynimiz uzuvlarımızdaki duyuşal süreçleri yönetiyor.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde yan anlama gelecek şekilde bir sözcük kullanılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

1. ● Hepsi iskemleleri çekerek yer açmaya çalıştı.
● Bu hastalığı üç senedir çekiyordu.
● Düşmeyeyim diye kolumdan tutup yanına çekti.
● Öğretmeninin yazdırdıklarını temize çekti.

Bu cümlelerde geçen “çekmek” kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

2. I. Bugün müdürü göreceğim.
II. Gözü yalnız parayı görüyor.
III. Yeni evi güneş görmüyormuş.
IV. Ankara'yı hiç gördün mü?

Numaralanmış cümlelerdeki “görmek” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisi ile kullanılmamıştır?

- A) Çok değer vermek
B) Yanına gidip konuşmak
C) Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak
D) Ziyaret etmek

3. ● Ahmet, yeniden sınıf başkanı seçildi.
● Abime güzel bir kitap seçtik.
● Sisten bir adım ötesini seçemiyorduk.
● Bizim çocuklar yemek seçmez.

“Seçmek” sözcüğü, bu cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

4. “Buğdaylar sevilir çünkü onlar alçak gönüllüdür. Büyüdükçe, olgunlaştıkça, içleri doldukça ağırlaşır ve başlarını yere eğerler. İnsan da böyle olmalı.”

“Ağırlaşmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde metindeki anlamıyla özdeş kullanılmıştır?

- A) Yağmur yağmadıkça hava iyice ağırlaştı.
B) Eriklerden ağırlaşan dallar iştah kabartıyor.
C) Masraflar arttıkça yaşam koşulları ağırlaşır.
D) Dedemin hareketleri hastalıktan ağırlaşmış.

5. 1. Son kata kadar basamakları sayarak çıkmış.

2. Onlar basamağındaki rakamı yanlış yazdığım için soruyu çözemedim.

3. Zirveye ulaşırken bana basamak olan öğretmenlerimi hiçbir zaman unutmuyacağım.

4. Çocuğun gelişimini basamak basamak izlemek gerekir.

Bu cümlelerde “basamak” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

1. Bir cümlede anlamı kuvvetlendirmek ve daha etkili hâle getirmek için ikileme kullanılır. İkilemeler, farklı yollarla oluşabilir. (Aynı sözcüğün tekrarı, eş anlamlı sözcüklerin kullanımı, zıt anlamlı sözcüklerin kullanımı, bir anlamlı bir anlamsız veya ikisi de anlamsız olan sözcüklerin kullanımı vb.)

Buna göre aşağıdaki ikilemelerin hangisi bir anlamlı bir anlamsız sözcükten oluşmuş “önemsiz ve değersiz eşya” anlamına gelen bir ikilemedir?

- A) Abur cubur   B) Saçma sapan
C) Çer çöp   D) Yarım yamalak

2. İkilemeler zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulmuş ve “doğruluğu olmayan” anlamında kullanılmış bir ikileme vardır?

- A) Beni az çok tanırsın, bu hareketleri yapacak insan değilim.
B) Hakkımda ileri geri konuştuğunu duydum, çok üzüldüm.
C) Er geç tüm söylediklerim gerçekleşecek, ben onu tanırım.
D) Büyük küçük herkes tarafından sevilir ve takdir edilirdi.

3. I. Odun ateşinden çıtır çıtır ses geliyordu.
II. Oyuncu, yavaş yavaş oyundan çıktı.
III. Çaydanlık fokur fokur kaynıyordu.
IV. Bebek, düşe kalka yanıma geldi.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ikileme oluşum yönüyle aynıdır?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve III   D) III ve IV

4. Eş anlamlı sözcüklerle ikileme oluşturulabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlı sözcüklerle oluşturulmuş bir ikilemeye yer verilmemiştir?

- A) Yalan yanlış açıklamalarla halkın gözünü boyamaya çalışmayın.
B) Bu okulda herkes kılık kıyafetine dikkat eder, kötü giyinmez hiç kimse.
C) Ben gelene kadar burada akıllı uslu oturun, yaramazlık yapmayın.
D) Gece boyunca ne gelen oldu ne de ses seda çıktı komşuların evinden.

5. İkilemeler yansıma sözcüklerle oluşturulabilir. Yansıma sözcüklerin görme ile değil duyma ile ilgili oldukları unutulmamalıdır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcüklerle oluşturulmuş bir ikilemeye yer verilmiştir?

- A) Adamın temizlediği her yer pırl pırl parlıyordu.
B) Bu sene sınavı kazanacaksın horul horul uyumayacaksın.
C) Beni böyle eften püften işlerle uğraştırmayın lütfen.
D) Eski püskü kıyafetlerle karşıma çıkacağını hiç düşünmezdim.

6. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili ikilemelerden hangisi aynı sözcüğün tekrarı ile oluşmuştur?**

- A) Kapının günlerdir gıcır gıcır ses yapması herkesi rahatsız etti.
B) Yağmur yağınca çatının her yeri şıp şıp damlamaya başladı.
C) Gecenin bir vakti kapıya tak tak vurarak bizi uyandırdı.
D) Depoya yanaşmak için araç, yavaşça geri geri geliyordu.

1. Dilimizde pekiştirme anlamı farklı yollarla sağlanabilir. Bunlardan birisi de “m, p, r, s” ünsüzlerinin kullanılmasıyla yapılandır. Sözcük ilk ünlü harfe kadar yazılır ardından “m, p, r, s”den uygun olan harf getirilir ve sözcük yeniden yazılarak yapılır. Örnek: “Yeşil” sözcüğü “yemyeşil” olarak pekiştirilebilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamayı örnekleyen pekiştirilmiş bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Görünen köy kılavuz istemez, her şey apaçık ortada.
B) Kalbi tertemiz insanlarla çalışmak beni rahatlatıyor.
C) Upuzun bir yolculuktan sonra Cunda'ya varmıştık.
D) Mersin ilinde güzel mi güzel bir tanıdığım var.

2. Cümlelere pekiştirme anlamı kazandırmak için kullanılan yöntemlerden biri de ikilemelerdir. İkileme kullanarak cümlede istediğimiz kısmı pekiştirebiliriz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme yoktur?

- A) Uzun uzun kavakların arasında yürüyüşe çıktık.
B) Tatilde bol bol kitap okuyun ki okuduğunuzu anlama kapasiteniz artsın.
C) Dün akşamdan beri sağanak şeklinde yağmur yağınca her yer gölete döndü.
D) Burada arkadaşlarıyla güzel güzel oyna, yaramazlık istemiyorum.

3. “Amcam, evdeki çocuklara - - - - oyuncaklar aldı.” **cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilirse cümlede pekiştirilmiş bir ifadeye yer verilmiş olur?**

- A) harika
B) sevilen
C) yepyeni
D) kırılmayan

4. Dilimizde pekiştirme anlamı birden farklı yolla elde edilebilir: “m, p, r, s ünsüzleri” veya “ikileme” yoluyla.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir şekilde pekiştirilmiş bir ifadeye yer verilmemiştir?

- A) O masum yüzünün altında herkesi kandıran, kötü bir tarafı vardı.
B) Bu sapasağlam koltukları satıp yerine yeni koltuklar mı alacağız?
C) Çocuk arada kapının kenarına gelip sevimli sevimli gülüyordu bize.
D) Seninle tüm yaşadıklarımızı unutup bembeyaz bir sayfa açalım mı?

5. (I) Sabahın erken saatlerinde masmavi gökyüzü altında yürüyüşe çıktım. (II) Hava oldukça sıcaktı ve güneş parlıyordu. (III) Parka vardığımda etrafın tertemiz olduğunu fark ettim. (IV) Çimenler olabildiğince yeşil, çiçekler ise göz alıcıydı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangilerinde pekiştirmeye yer verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

6. I. Çok yorulduk ama ev tertemiz oldu.
II. Otobüse yetişmek için hıphızlı koştuk.
III. Yağmurda dışarı çıkarsan sırsıklam olursun.
IV. Her geçen gün durumunun iyiye gidiyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde pekiştirme kullanılmamıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

1. Çağrışım; bir sözcüğün anlam, şekil ve ses yakınlığı yoluyla başka sözcüklerle kurduğu bağlantılardır. Bazı sözcükler, zihnimizde farklı şeyler çağrıştırebilir. Örneğin “doktor” dediğimizde “hastane, ilaç, tedavi” gibi kavramlar çağrışım yapar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi “lokanta” sözcüğünün çağrıştırdıklarından biri değildir?

- A) hesap
B) menü
C) yemek
D) araba

2. Kurak bölgelerde yüksek bakım maliyetlerinden dolayı bölgenin ekolojik koşullarına uygun alternatif bitkiler kullanılması gerekiyor. Bu bitkilerin dayanıklı, bakım gerektirmeyen, toprak yüzeyini hızlı ve iyi biçimde örten bitkiler olması her zaman avantajdır.

Bu metinde geçen altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) sağlam
B) üstünlük
C) zarar
D) dayanıklı

3. Aladağlar kütesinin, bulutların arasından yükselen bembeyaz zirveleri, platoları ve derin vadileri, havadan bambaşka bir perspektifle sergileniyor. Gerçek ve hayalin kesiştiği noktada, işte orada, Aladağlar ve gökkuşağının renkleri bekliyor.

Bu metinde altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) bakış açısı
B) bakmak
C) görmek
D) görüntü

4.

I.	II.
Akşam	Çöl
Yıldız	Deve
Ay	Kaktüs

III.	IV.
Okyanus	Tiyatro
Gemi	Sinema
Balık	Yolculuk

Numaralanmış bölümlerin hangisinde birbirini çağrıştırmayan bir sözcük kullanılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

5. ● Bazı konularda daha objektif davranman gerektiğini düşünüyorum.
● Babam iş yerine part-time çalışacak bir eleman aradığını söyledi.
● Programın revize edilmiş hâli sizlere e-mail yoluyla gönderilecektir.
● Satılması düşünülen evin fiyatını eksper belirleyecekmış.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden birinin Türkçe karşılığı değildir?

- A) bankacı
B) yarım gün
C) elektronik posta
D) tarafsız

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çağrışım yapan sözcükler bir arada kullanılmıştır?**

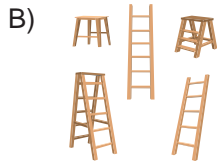
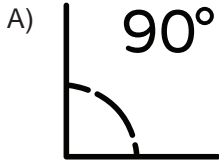
- A) Dün arkadaşımın bazı kararlar aldık.
B) Seni de mutlaka yemeğe bekliyorum.
C) Yaz gelince dondurma yemeyi çok severim.
D) Dün telefonum dikkatsizlikten suya düştü.

GENEL DEĞERLENDİRME

1

1. “Dik” sözcüğü aşağıdakilerden hangisi için kullanıldığında terim anlam kazanır?

2. Aşağıdakilerin hangisinde sözcüğün Türkçe karşılığı yanlış verilmiştir?

- A) absürt: saçma   B) jenerasyon: kuşak
C) objektif: nesnel   D) antipatik: sevimli

3.

★	Gerçekleri öğrenince gözündeki perde kalktı.
▲	Annem halıları, perdeleri her yeri temizlemiş.
■	Oyunun son perdesini izlemeden oradan ayrıldı.

Sembollerle gösterilen cümlelerde geçen “perde” sözcüğünün anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	★	▲	■
A)	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Terim Anlam
B)	Mecaz Anlam	Gerçek Anlam	Terim Anlam
C)	Mecaz Anlam	Terim Anlam	Terim Anlam
D)	Gerçek Anlam	Terim Anlam	Mecaz Anlam

4.

Eğer başarılı olmayı gerçekten istiyorsanız başkalarının sözlerine kulak asmayın. Çünkü başarıya giden yolda alınabilecek en önemli kararları sizin vermeniz gerekir.

Bu metinde altı çizili sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Başarılı” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
B) “Asmayın” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
C) “Yolda” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
D) “Kararları” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.

5.

- I. Perdenin sağ kanadını gözüme güneş gelmeyecek şekilde çeker misin?
II. Zavallı kuş, kanadı kırıldığı için uçamıyordu.
III. Topçu, sağ kanattan attığı golle tüm dünyanın zihnine kazandı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “kanat” sözcüğü yan anlamlıdır?

- A) Yalnız I   B) I ve II
C) Yalnız III   D) II ve III

6.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “kırmak” sözcüğü karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

- A) Dikkatli ol, düşüp bir yerini kıracaksın! (Vücut kemiklerinden birini parçalamak)
B) Hızla gelen topla kapının camı kırıldı. (Sert şeyleri vurarak veya ezerek parçalamak)
C) Soğuk, hayvanları bu yıl kırdı. (Gücünü etkisini azaltmak)
D) Bisikletin gidonunu sağa kırmalısın. (Taşıtın yönünü değiştirmek, çevirmek)

7. I. 1950 senesinde Mar-
din'den İstanbul'a
okumaya geldi tey-
zem.

II. Biz henüz okula git-
miyorken annemin
okuduğu kitapları din-
lerdik.

III. Eski yazıların şifresini okumaya başlayalı he-
nüz birkaç yıl olmuştu.

IV. Her hafta okulda arkadaşlarla kitap okuyoruz.

**Numaralanmış cümlelerden hangisi verilen
görseli ifade eder?**

A) I B) II C) III D) IV

8. I. Sobaya kolay yansın diye yanıcı madde dö-
künce soba parlayıverdi.

II. Öz çekim yaparken bazen ayna parlıyor.

III. Sevmediği davranışlar karşısında çabuk par-
lıyor.

IV. Düğmeye basınca lamba parladı, oda aydın-
landı.

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde "parla-
mak" sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmış-
tır?**

A) I B) II C) III D) IV

9. "Büyütmek" sözcüğünün gerçek anlamda
kullanımıyla ilgili iki açıklama verilmiştir.

I. Büyük duruma getirmek, genişletmek

II. Yetiştirmek, bakmak

**Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisin-
de "büyütmek" sözcüğü gerçek anlamının dı-
şında kullanılmıştır?**

A) Annem, beni büyütürken hem annem hem
babam oldu.

B) Bisiklete binme işini ne kadar da büyüttün!

C) Genç yönetim, şirketi büyütme hedefinde.

D) İşleri büyütmek için kredi çekti.

10. Aşağıdaki görsellerden hangisinde gerçek
anlamı dışında kullanılan bir sözcük vardır?

A)

Ormana Düşen Ateş Sadece Ağacı Değil Ge-
leceğimizi de Yakar.

B)

Sağlıklı Dişler

C)

Doğadan Gelen Ferahlık!

D)

Güzel Saçlar Artık Hayal Değil!

11. Bir gazeteci 97 yaşındaki bir adamla röportaj
I II

yapmak üzere adamın evine gider. Gazeteci,
III

adama bu kadar uzun yaşamasını, böyle sağlık-
lı, dinç ve neşeli olmasını neye borçlu olduğunu
sorar. IV

**Bu metinde numaralanmış sözcükler için
aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) I. sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır.

B) II. sözcük terim anlamda kullanılmıştır

C) III. sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır.

D) IV. sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır.

1. O sıska, çelimsiz çocuk artık sınırlarına hâkim olamıyordu. Sesi titremeye başlamış, gözleri yuvasından çıkacak gibi olmuştu. Beklenmedik bir anda savurduğu yumruğu ile karşısındakini yere sermişti. Herkes ne olduğunu anlamaya çalışırken o çoktan sokağı çıkmişti.

Bu metinde altı çizili sözcükler sırasıyla hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Göstermek amacıyla asmak-Eksilmek
B) Boylu boyunca yere düşürmek-Ayrılmak
C) Düz bir yere yaymak-Makamına gitmek
D) Kurutmak için asmak-Bir sonucu bulmak

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “salmak” sözcüğü “göndermek, özgür bırakmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Elindeki kovayı kuyuya salınca su sesi yankılandı.
B) Bakamayacağını anlayınca kafesteki güvercinleri saldı.
C) Kendisini iyice saldı, sınavda başarılı olması çok zor.
D) İşini düzgün yapıp yapmadığını anlamak için peşine adam saldı.

3. I. Paranın kokusunu almış artık peşimizi bırakmaz.
II. Çocuğun eline verdikleri balon bir anda patladı.
III. Sırtındaki çantanın boş olabileceğini hiç düşünmemişti.
IV. İhtiyarın üzerine çok gidiyorlar sonunda birine patlayacak.
V. Bizi günlerce boş vaatlerle oyalamış meğer.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecaz anlamı sözcük kullanılmıştır?

- A) II, III ve IV
B) I, IV ve V
C) II, III ve V
D) I, III ve V

4. I. Buğday ekilen toprak çok kuruydu.
II. Denizcilik tarihinin en ağır sorumluluklarından birini üzerine alıyordu.
III. Bazen bir sözcüğün sevdiğimiz bir insanı kırdığını görürüz.
IV. Dağın sırtında tek tük ev vardı.

Bu cümlelerde altı çizili sözcüklerin anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I. Cümle	II. Cümle	III. Cümle	IV. Cümle
A)	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Yan Anlam	Gerçek Anlam
B)	Mecaz Anlam	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Yan Anlam
C)	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Mecaz Anlam	Yan Anlam
D)	Yan Anlam	Mecaz Anlam	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam

5. 1. Yaptıklarını babası duyarsa işte o zaman yandı.
2. Torunu rahatsızlanınca seyahati iptal ettiler, biletler de yandı.
3. Her dediğine inandım, ona yanıyorum.
4. Odunu sobaya atınca yanmaya başladı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “yanmak” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

6. Tablodaki sözcükler, cümlede terim anlam ile kullanıldıysa “→”, terim anlam ile kullanılmadıysa “↓” işareti ile gösterilecektir.

Smaç	Onun smacı ile maçı kazandık.	
Sarılık	Duvardaki sarılık boyanınca kayboldu.	
Açı	Her zaman olaylara farklı açılardan bakmayı bilir.	
Dekor	Eksik dekorlar tamamlanınca oyun yeniden başladı.	

Buna göre uygun sıralama nasıl olur?

- A) → → ↓ ↓   B) → ↓ ↓ →
C) ↓ ↓ → →   D) → ↓ ↓ ↓

1. Masanın üzerindeki kağıtlar rüzgârdan savruldu.	Havaya kaldırıp dağıtmak
2. Elindeki sopayı savurarak köpekleri korkuttu.	Şiddetle döndürerek sallamak
3. Yiyecekler bize bile yetmeyecek, öyle savuruyorsun.	Dalgalandırmak
4. Köşeye sıkışan çoban kurda bir taş savurdu.	Kaldırıp atmak, fırlatmak

Bu tabloda kaç numaralı cümlede “savurmak” sözcüğünün anlamı yanlış olarak verilmiştir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

8. Aşağıdakilerin hangisinde “görmek” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uyumaktadır?

	Anlam	Kullanım
A)	Yanına gidip konuşmak	Bugün müdürü göreceğim.
B)	Anlamak, kavramak, sezme	Bahçedeki kediyi gördün mü?
C)	Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak	Ev güneş görüyor.
D)	Sahne olmak, geçirmek	Bu ova çok savaş gördü.

9. Gerçek anlam, bir sözcüğün aklımıza ilk gelen anlamıdır. Sözcüklerin, sözlükte yer alan ilk anlamları da gerçek anlamlarıdır. Bu yüzden gerçek anlama, sözlük anlamı da denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde “tatlı” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Babaannem tatlı dili sayesinde çevresinde çok sevilirdi.
 B) Çayına iki şeker atınca oldukça tatlı olmuştu.
 C) Bebeğin o tatlı gülüşü bizi bizden aldı.
 D) Güzelsin, incenin, tatlısın, şensin.

10. “Müzik” sözcüğü “nota, orkestra, enstürüman” gibi sözcükleri çağrıştırır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi “bilgisayar” sözcüğünün çağrıştırdıklarından biri değildir?

- A) Sahne   B) Klavye
 C) Yazıcı   D) Oyun

11. “Kök” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Fen bilimleri dersinde bitki köklerini mikroskopla inceledik.
 B) Sevgi öğretmen, sözcükte yapıyı anlatırken kökleri ikiye ayırdı.
 C) Kök içindeki sayıların kök dışına çıkma kuralını öğrendik.
 D) Mehmet’le problemimizi kökünden çözdük.

12. I. Senin yerin dolmuyor, seni çok arıyorum. (Bir şeyi bulmaya çalışmak)

II. Bazen insanlar o kadar birbirlerine beniyor ki insan yanılıyor. (İki kişi arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak)

III. Bir aylık iş vardı, bir haftada temizledim. (Bittirmek)

IV. Odayı iyice araştırdım ama aradığımı bulamadım. (Birini veya bir şeyi bulmak için bir yeri gözden geçirmek)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün kazandığı anlam yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

1. I. Kuzey Kutup Bölgesi sınırlarında üreyen İpek Kuyruk; orman, park ve bahçelerde görülür.
II. Daha çok meyveleri tercih etse de üreme döneminde böceklerle de beslenir.
III. Sert kış aylarında ise yosun ve ağaç kabuklarını yiyebilir.
IV. Kuzey bölgelerinin kış şartlarına bağlı olarak güneşe göç ederler.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

2. “Dönmek” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde gerçek anlamında kullanılmamıştır?

- A) Burada bir şeyler dönüyor, anlayamıyorum.
B) İçeride anahtarın döndüğünü duydum.
C) Ertesi gün aynı yoldan Bodrum’a döndük.
D) Babam birdenbire benden tarafa döndü.

3. Altı çizili sözcükler mecaz anlamalı ise “M” gerçek anlamalı ise “G” ile gösterilecektir.

Kurduğu cümlelerden sonra içerde <u>buz</u> gibi bir hava esti.	
Onun bu <u>düşünceli</u> tavırları hepimizin hoşuna gitti.	
Arkadaşının fırlattığı kalem neredeyse <u>gözüne</u> geliyordu.	
Film çok sürükleyiciydi, hepimiz <u>soluksuz</u> izledik.	
Bu rengârenk elbiseler ona yeni bir <u>hava</u> katmıştı.	

Buna göre doğru sıralama aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

M
M
G
M
M

      B)

M
G
M
G
M

      C)

M
G
G
M
M

      D)

G
M
M
G
M

4. I. Dünkü hareketlerine hiçbir anlam veremedim.
II. Benim kardeşim maçta iki gol attı.
III. Son yazdığı gezi yazısı çok güzeldi.
IV. Olaylara hiç bu açıdan bakmamıştım.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde terim anlamı bir sözcük vardır?

- A) I ve II   B) II ve III
C) II ve IV   D) III ve IV

5. 1. Tüm mahalleli bu felaket karşısında kenetlenmişti.
2. Kimseye söylemeden bir iş çeviriyor ama kokusu çıkar yakında.
3. Çırak, adamın ağzına bakınca dişlerinin olmadığını fark etti.
4. Dedesi gönlünden koptuğu kadar parayı torununun cebine sıkıştırdı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

6. I. Suna'nın Serçeleri, keyif veren bir öykü ve masal kitabı.
II. Zavallı köpek, yavrusuyla boş bir arsaya sığınmıştı.
III. Hemşireler küçük Orhan'a serum takıyordu.
IV. O günden sonra hep birlikte, neşe içinde yaşadılar.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde terim anlamı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve IV   D) III ve IV

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir ikilemeye yer verilmemiştir?

- A) Suratıma öyle alık alık baktığınız zaman ben çıldırıyorum.
B) Bu akşam da böyle olsun, masmavi gecede karanlığı yaşayalım.
C) Akşamları abur cubur yemeyi bırakmalısın yoksa zayıflayamazsın.
D) Kemiklerinden ne kadar güçlü kuvvetli olduğu belli oluyordu.

8. Son zamanlarda dilimize dâhil olan yabancı sözcükler, Türkçe karşılığı olmasına rağmen oldukça yoğun bir kullanım alanına sahip. Konuşma anında dikkat çekmek için “sempatik, antipatik, dizayn, monoton, absürt vb.” birçok kelimeyi gün içerisinde sıkça duyar hâle geldik. Hatta yabancı kelimeleri, Türkçe karşılıklarından daha çok kullanıyoruz.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde yer alan altı çizili sözcüklerden birinin Türkçesi değildir?

- A) Tasarı
B) Saçma
C) Sevimli
D) Taklit

9.

Hasta <u>uyuyunca</u> ameliyata alınacak.	Türk devletine vatandaşlık <u>bağı</u> ile bağlı olan herkes Türk'tür.
Yaralı kaymakamı <u>boş</u> olan eve yerleştirdiler.	Annesi, yalnız onunla değil hiç kimseyle bir <u>köprü</u> kurmamıştı.

Bu tabloda altı çizili sözcüklerden mecaz anlamı olan bölümler boyanırsa hangi şekil elde edilir?

- A)

B)

C)

D)

10. I. Yine eften püften şeyleri kafasına takmış.
II. Ne kadar çer çöp varsa eve doldurmuş.
III. İvir zıvır konulardan bahsediyor sürekli.
IV. Kalbim heyecandan küt küt atıyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ikileme oluşum yönüyle aynıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

11. Sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama *mecaz anlam* denir.

Buna göre,

Dede Korkut Hikayeleri, Oğuzların savaşlarını I. anlatan, destan devrinden halk hikâyeciliğine geçişin ürünü olan, on iki hikâyeden oluşan anonim ürünlerdir. Hikâyeler, Türklerin eski yaşam tarzları ile ilgili bilgilere parmak basmaktadır. III. IV.

numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

12. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin anlam özelliği yanlış işaretlenmiştir?

	Cümleler	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Yan Anlam
A)	Birtakım insanların <u>çiğ</u> hareketleri beni rahatsız ediyor.	✓		
B)	<u>Gözüne</u> batan diken çıkarmak için hemen hastaneye gitti.	✓		
C)	Dolabın <u>gözündeki</u> anahtarı alıp gelir misin?			✓
D)	Annenle böyle <u>dik</u> konuşmamalısın.		✓	

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin eş anlamlılarını ilgili kutucuğa yazınız.

	Cümleler	Eş Anımlı Sözcükler
1.	Yazılı sorularını <u>cevaplarını</u> akşam grupta paylaştım.	
2.	En kutsal sevgi <u>vatan</u> ve bayrak sevgisidir, derdi.	
3.	<u>Alfabemizde</u> 21 sessiz, 8 sesli harf bulunmaktadır.	
4.	<u>Doktor</u> Murat Bey, güler yüzüyle beni etkiledi.	
5.	Bu okuldaki <u>öğretmenlerin</u> tek derdi sizlerin çalışmasıdır.	
6.	Şu an <u>duygularımı</u> anlatacak bir kelime bulamıyorum.	
7.	Bu <u>sene</u> de şampiyon olamazsak taraftar bizden hesap sorar.	
8.	Arabayı <u>tamir etmek</u> için götürdüğümüzde meşguldü.	
9.	İftarda <u>misafirler</u> için güllaç yapmak istiyordum.	
10.	Başkanımızın <u>düşüncelerine</u> katılmakta zorlanıyorum.	
11.	Bu <u>şehir</u> , yaşanabilir şehirler sıralamasında birinci olmuştu.	
12.	<u>Kelimeleri</u> dikkatli seçmelisin ki karşıdaki alınmasın.	

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin yakın anlamlılarını belirleyerek uygun alana yazınız.

İstek	hoplamak	gerginlik	dost	kötü
darılmak	bakmak	yalan	üşümek	çalışmak

1. Tam işleri bitirmeye odaklanıyorum, bir haber geliyor ve tüm şevkim gidiyor. (.....)
2. İki gün önce tanıştığım arkadaşımla bugün sinemaya gideceğiz. (.....)
3. Piknik alanını ne zaman pis görsem bunu insan yapmış olamaz diyorum. (.....)
4. Günlerdir beklediği o güzel haberi alınca havalara zıpladı. (.....)
5. En ufak şeylerden bile alınan kırılğan insanları anlamakta güçlük çekiyorum. (.....)
6. Yaklaşık yarım saat kadar önce kardeşini parkta görmüştüm. (.....)
7. Senden bana karşı böyle bir yanlışı hiç ama hiç beklemiyordum. (.....)
8. Antalya'dan düğün için gelen misafirlerim burada resmen dondu. (.....)
9. Eve biraz daha fazla katkı sayılabilmek için çabalıyorum. (.....)
10. Doktorlar, birçok hastalığın temelinde yatan şeyin stres olduğunu belirtiyor. (.....)

3. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin zıt anlamını ve olumsuzunu örnekteki gibi ilgili yerlere yazınız.

	Cümleler	Zıt Anlamı	Olumsuzu
1.	Ömer, Kimseye haber vermeden askere <u>gitmiş</u> .	gelmek	gitmemek
2.	Dünyanın en güzel hediyesini bugün <u>verdin</u> .		
3.	Dedem çok <u>yaşlı</u> olduğu için biz bakıyoruz.		
4.	Sınavı kötü geçtiğinden dolayı biraz <u>üzgün</u> .		
5.	Topluma <u> faydalı</u> olmak istiyorsan biraz çalış.		
6.	Pazar günkü maç yarım saat geç <u>başladı</u> .		
7.	<u>Hızlı</u> adımlarla pazara doğru gidiyordu.		
8.	Bütün sınıf bu fıkraya kahkahalarla <u>güldü</u> .		
9.	<u>Sesli</u> bir şekilde konuşunca rahatsız olduk.		
10.	Bu kadar <u>ağır</u> eşyaları nasıl taşımışız, hayret!		
11.	Eşinin <u>tatlı</u> sözlerine kanıp gene ona inandı.		
12.	Havanın <u>aydınlık</u> olmasına bakma, geç kaldık.		

4. Aşağıda verilen sözcükler cümlelerde eş sesli (sesteş) olacak şekilde kullanılmışsa “✓”, kullanılmıyorsa “X” işareti koyunuz.

1.	Çay	Köyün yakınlarındaki çayda bir güzel yüzüyoruz.	
		Çay içmek için arkadaşımın cuma günü buluştuk.	
2.	Bin	Gemiye binince uzun süre onu uğurlayanlara baktı.	
		Hayatında ilk defa uçağa bindiği için heyecanlıydı.	
3.	Göz	Parka gidince gözümü onlardan asla ayırmam.	
		Dolabın gözündeki paraları alıp güzelce yemiş.	
4.	At	Çocuklara at binmeyi öğretmek için buraya geldim.	
		Dışarı çıkarken çöpü at, diye arkamdan seslendi.	
5.	Al	Yanına bir miktar para al, belki yolda lazım olur.	
		Yeni gelinin başına al yazma örterler bizim oralarda.	
6.	Ayak	O kadar hastaydı ki ayakta bile zor duruyordu.	
		Öğrenciler, masanın ayağını kırdıkları için özür diledi.	
7.	Gül	Isparta’da gül yetiştirmek için tarla satın aldım.	
		Ayağı takılıp düşen çocuğu görünce uzun süre güldü.	

1. Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere **eş anlamlı (anlamdaş)** sözcükler denir. Örneğin “hediye ve armağan” sözcükleri eş anlamlı sözcüklerdir.

Buna göre,

Sporla, hareketsizlik ve aşırı kilodan kaynaklı “pek çok” sağlık problemi önlenabilir.

cümlesinde tırnak içinde verilen sözcüğün eş anlamı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Her zaman dürüst ol, diye nasihat eder büyüklerimiz.
B) Kırmadan konuşmak, az bulunan bir niteliktir.
C) Okul spor salonu, oldukça geniş bir alana yapıldı.
D) Çokça laf edince etrafındakiler yavaşça uzaklaştı.

2. Çiğ yaprağına direkt **temas edildiğinde** tahrişe neden olan ısırgan otunun faydaları saymakla bitmez. Özellikle bazı hastalıkların tedavisinde yardımcı ürün olarak tercih edilen ısırgan otu, kişilerin iyileşme sürecini ciddi yönde etkilemektedir. **Asırlardır** faydaları araştırmakla bitmeyen bu ot, sadece ülkemizde değil dünya çapında aranan bir ot **türü** olmuştur.

Bu metinde altı çizili sözcüklerin anlamdaş hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) dokunmak - yıl - çeşit
B) değmek - sene - örnek
C) dokunmak - yüzyıl - çeşit
D) değmek - yüzyıl - örnek

3. “Ben bu aşçı kadar çılgın ve aksi bir insan görmedim.” **cümlesindeki “aksi” sözcüğü yerine aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilemez?**

- A) huysuz
B) inatçı
C) hırçın
D) ilgisiz

4.

• Irmak	• Hediye	• Hızlı
• Çabuk	• Yanıt	• Detay
• Cevap	• Nehir	• Ayrıntı

Bu sözcükler anlam ilişkilerine göre eşleştirildiğinde hangi sözcük dışarıda kalır?

- A) Irmak
B) Hediye
C) Çabuk
D) Ayrıntı

5.

Bonkör

Konuk

Hekim

Vazife

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu sözcüklerden birinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Toplum olarak misafir ağırlamayı severiz.
B) Toprak çok cömerttir, ne ekersen onu verir.
C) Buradaki görev süresi bir yıl daha uzatılmış.
D) İlimizde yüz elli kişiye bir sağlıkçı düşüyor.

1. Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları birbirinin tersi olan sözcükler *zıt anlamlı* sözcüklerdir. Buna göre, “Çalış, çalış ki düşman basmasın yurdunu oğul!” cümlesinde geçen “düşman” sözcüğünün zıddı aşağıdakilerden hangisidir?

A) arkadaş   B) dost
C) hasım   D) alçak

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin zıt anlamı *yoktur*?

A) Antalya'nın yüksek kesimlerine kar yağdı.
B) Eğitimde başarı için klişelerden uzak durun.
C) Sınav soruları kolay ve eleyici olmuş.
D) Öğretmenine bir demet gül almıştı.

3.

I.	Sert	Basit	İlk	Gerçek
II.	Yumuşak	Zor	Son	?

I ve II. örüntü birbiriyle ilişkilidir.

Buna göre soru işareti yerine aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Asıl   B) Sağlıklı
C) Sahte   D) Tam

4. Türkçemizde her sözcüğün zıt anlamlısı yoktur. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinin karşıt anlamı *yoktur*?

A) Alt kattaki komşularımız taşındı.
B) Bütün kalemlerimi evde unutmuşum.
C) Bu kadar koyu renkleri tercih etmemelisin.
D) Sık ağaçların arasından geçip köye ulaştık.

5. Karanlık çökmeden köye ulaştık. Bu cümlede kullanılan “karanlık” sözcüğünün karşıtı aşağıdakilerden hangisinde *yoktur*?

A) Bizi aldıkları oda oldukça aydınlıktı.
B) Aydınlık yarınlar için beraber hareket etmeliyiz.
C) Hava aydınlıktı,yola çıkmaya hazırдық.
D) Aydınlık sınıflarda öğrenciler dikkatlidir.

6. Aşağıdakilerin hangisinde zıt (karşıt) anlamlı sözcükler bir arada *kullanılmamıştır*?

A) Sınava doğru dürüst çalışmadan girdim.
B) Ali, aşağı yukarı iki aydır Ankara'da.
C) Zengin fakir ayrımı gözetmemeliyiz.
D) Beyaz gömleğe siyah ceket yakışır.

1. Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere *sesteş sözcükler* denir. Ancak Türkçede her sözcüğün sesteşi yoktur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin eş seslisi yoktur?

- A) Yarın akşam hep birlikte sinemaya gidiyoruz.
- B) Yedinci kattaki komşumuz taşınıyormuş.
- C) Bahçeye diktiğimiz çiçeklerin hepsi solmuş.
- D) Her yıl düzenli olarak kan bağıışı yapıyor.

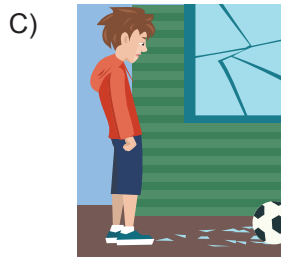
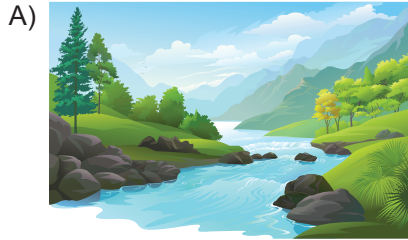
2. I. Annemin demlediği çay çok lezzetliydi.

II. Elindekilerin hepsini çöpe attı.

III. Çocukların attığı top dükkânın camını kırdı.

IV. Kaz, bahçedeki çilekleri yemiş.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin eş seslisi aşağıdaki görsellerin hangisinde verilmemiştir?

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün sesteşi (eş seslisi) yoktur?**

- A) Sınavdan yüz aldım.
- B) Antalya'da sıcaklık yaz günlerini aratmıyor.
- C) Gelecek yı İzmir'e taşınacaklarmış.
- D) Küçük çocuk hızla parka doğru koştu.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük eş sesli değildir?**

- A) Ben bu işi yarına kadar bitirebilirim.
- B) Günde sekiz bardak su içmemiz gerekiyor-muş.
- C) Babam sabah kahvaltısında mutlaka çay içer.
- D) Küçük kız annesine doğru koştu.

5. Orta Asya'da savaşın ok ve yay ile yapıldığı dönemlerde Türk savaşçılar, arkalarından gelebilecek bir saldırıyı önlemek için sırtlarını "taş" a dayarlardı. Bu taş "arka-taş" olarak adlandırılırdı. Dostluk kavramının zaman içinde insanın arkasını yaslayabileceği ve kendisini olabilecek kötülüklerden koruyacağı fikriyle özdeşleşmesi sonucu "arkadaş" kelimesi "dost" anlamında Türkçedeki yerini buldu. Sırtınız "arkataş"sız kalmasın.

Bu metinde altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi vardır?

- A) zaman
- B) dost
- C) kelime
- D) yay

1. Türkçemizde bazı sözcükler, anlamca birbirlerinin bire bir karşılığı olmamasına rağmen yakın anlamlıdır.

Buna göre,

“Beşiktaş’ın eski ve yeni sakinleri arasında yaygın olan ve yazılı kaynaklara da geçmiş bulunan teze göre Beşiktaş adının aslı Beştaş’tır. Bu da Barbaros Hayreddin Paşa’nın gemilerini bağlamak için kıyıya diktirdiği beş taş sütundan gelir. Beştaş adı zamanla Beşiktaş’a dönüşmüştür.”

metninde geçen altı çizili sözcüğün yakın anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sarmak
B) Yapıştırmak
C) Düğümlemek
D) Durdurmak

2. Aynı anlamı karşılamadıkları hâlde aralarındaki ortak noktalar nedeniyle birbirinin yerine kullanılabilen sözcüklere *yakın anlamlı sözcükler* denir.

Buna göre “Türk mimarisinde ahşap ve hafif malzeme kullanılması, hayatla kurulan fanilik ilişkisine bağlanmıştır.” **cümlesinde geçen altı çizili sözcüğün yakın anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) İnce
B) Ağır
C) Büyük
D) Düz

3. “Kafam, duvardaki fayansların beyazlığından yerdeki ıslak tahtaların çizgi çizgi siyahlığına geçip, boyası kavlamış deri koltuğu aşarak aynanın önüne dizili sabunlara ve fırçalara gidiyordu.”

Bu cümlede geçen altı çizili sözcüğün yakın anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaş
B) Nemli
C) Kuru
D) Sırlıklam

4. Etraftaki cam kırıklarını eline aldığı bir fırçayla süpürüp kenara yığdı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün yakın anlamlısı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Herkesi başına toplamış, olan biteni anlatıyormuş.
B) Bu saatte buralarda açık dükkân arayan bir sürü kişi vardı.
C) Elindeki parçaları üst üste denk getirip yapıştırmaya çalışıyor.
D) Adam yerden bulduğu meyveleri sepetine biriktirdi.

5. “Ders çalışmak çok zorken çalışılan dersten verim almak hiç de kolay değildir.” **cümlesinde geçen altı çizili sözcüğün yakın anlamlısını kullanmak isteyen Kutay, aşağıdakilerden hangisini seçmelidir?**

- A) Fayda
B) Keyif
C) Kazanç
D) Avantaj

6. Dünyada konuşulan ilk dilin hangisi olduğuna ilişkin çok fazla kuram bulunur.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün yakın anlamlısı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

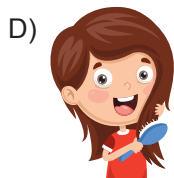
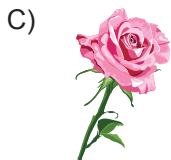
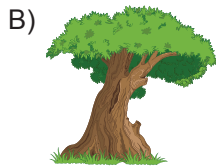
- A) Yapılan deneyler sonucunda yeni bilgilere ulaşıldı.
B) Uzayla ilgili ortaya konan pek çok görüş vardır.
C) Masadaki kâğıt üzerinde birtakım işlemler vardı.
D) Herkes bir gün kendi yaşattıklarını yaşayacaktır.

1. I. Kışın soğuğu da yazın sıcaklığı da güzeldir.
II. Her mevsimin, her ayın, her günün birbirinden farklı özellikleri olsa da bazen bize hep aynıymış gibi gelir.
III. Okul evimize yakın, iş yerime uzaktı.
IV. Her mevsimi kendi güzelliğiyle kabul edip yaşamak hiçbir anı yaşayamamaktan iyidir.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?**
- A) I   B) II   C) III   D) IV

2. Anlam bakımından birbirine benzeyen ancak aynı olmayan sözcüklere *yakın anlamlı sözcükler* denir.
- Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yakın anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?**
- A) Dayımın düğününe ne kadar hısım akraba varsa gelmişti.
B) Bahçeden irili ufaklı salatalıklardan topluyorum kahvaltı için.
C) Arabanın sağ ön tekerinden takır tukur sesler gelmeye başladı.
D) Sabahtan akşama kadar horul horul nasıl uyuyorsun, anlamadım.

3. Aşağıdaki görsellerin ifade ettiği sözcüklerden hangisinin sestesi **yoktur**?

4.

Bu baloncuklar içindeki sözcükler, eş anlamlı olan sözcüklerdir.

Soru işareti ile belirtilen kutucuğa aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisi yazılırsa tablonun özelliği **bozulmamış olur?**

- A) Parkta çocuklar oyun oynadılar.
B) Dün gece rüyamda doktor olmuştum.
C) Düşünde yakın akrabalar buluştuk.
D) Üniversiteyi Ankara'da okumuş.

5.

Dünyanın en sert çeliği ülkemizde üretiliyor.

“Yumuşak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki “sert” sözcüğüyle zıt anlamlı değildir?

- A) Yumuşak bir diş fırçası kullanmalısınız.
B) Ali, yumuşak başlı bir öğrencidir.
C) Yumuşak bir koltuğa oturdu.
D) Yumuşak kıvamlı bir hamur elde etti.

6.

Bu sözcükler, kutulara belli bir kurala göre yerleştirilmiştir.

Buna göre “?” ile gösterilen yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kirlî   B) Uzak
C) Yeni   D) Sevimli

7.

- 1 ve 2. sözcükler arasında eş anlamlılık ilişkisi vardır.
- 1 ve 3. sözcükler arasında karşıt anlamlılık ilişkisi vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilere göre düzenlenmiştir?

	1.Sözcük	2.Sözcük	3.Sözcük
A)	Ezgi	Melodi	Nota
B)	Kirli	Temiz	Pis
C)	Medeni	Uygar	İlkel
D)	Kocaman	İri	Büyük

8.

1. yarışma = müsabaka
2. güzel = çirkin
3. hafta = ay
4. kırmızı = al
5. öneri = tahmin
6. şehir = kent

Numaralanmış sözcüklerden hangileri eş anlamlılık bakımından doğru eşleştirilmiştir?

- A) 2, 3, 5   B) 1, 5, 6
C) 2, 3, 4   D) 1, 4, 6

9.

	Sözcük	Zıt Anlamlısı
1	uzun	kısa
2	kalın	ince
3	sebze	meyve
4	güzel	çirkin

Bu tabloda numaralanmış sözcüklerin hangisinde sözcüğün zıt (karşıt) anlamlısı yanlış verilmiştir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

10. Anlamları birbirinin karşıtı olan sözcüklere *zıt anlamlı sözcükler* denir.

Bu görselden hareketle hangi cümlede zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Gençliğin kıymeti, ihtiyarlıkta bilinir.
B) Gençlikte kendimize iyi bakmalıyız.
C) Zamana karşı koymak elimizde değildir.
D) Yaşlanınca eski hâlimizden çok uzaklaşırız.

11. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Kış, tabiatın en süslü hâlidir.
B) Sonbaharda ak bir gelinlik giyer doğa.
C) Bu sene mevsimler değişti sanki.
D) Zeynep, kitabını bana verdi.

12. • İyi yazar, kalıcı olmanın yollarını, yöntemlerini bilendir.

- Sağlığımızı koruyacak, vücudumuzu kuvvetlendirecek şey sebzedir.

- Kara elbiseli kadın, vapurdan inip karaya basmanın mutluluğu içindeydi.

Bu cümleler, içerdiği sözcüklerin anlam özelliği bakımından incelendiğinde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Eş anlamlı sözcükler
B) Gerçek anlamlı sözcükler
C) Eş sesli sözcükler
D) Karşıt anlamlı sözcükler

1. “Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan...”

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kır” sözcüğü bu atasözündeki anlamıyla eş sesli olacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Gözlerinden, kırları artan sakalına bir iki damla yaş süzüldü.
- B) Geçen gün kır saçlı bir adam dükkânıma uğramıştı.
- C) Baharın gelişini koyunlar da kırlarda meleşeerek kutluyordu.
- D) Rüyamda kır bir tayın üzerine binmiştim.

2. Anlamca aynı olmayıp birbirine benzeyen ve yakın olan sözcüklere *yakın anlamlı sözcükler* denir. Türkçede birbirine yakın anlamda olan çok fazla sözcük vardır ancak bu sözcükler eş anlamlı sözcükler gibi her zaman birbirinin yerini tutmayabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yakın anlamı yay araç içinde doğru verilmiştir?

- A) Lütfen yeşili koruyalım, çimlere basmayalım. (Ezmek)
- B) Tüm imkânlarımı bu iş için kullanmayı planlıyorum. (Olanak)
- C) İl dışından gelecek olan konuklarımızı burada ağırlayacağız. (Misafir)
- D) Doğum gününde bana aldığın hediyeye bayıldım. (Armağan)

3. Bir dileğin varsa iste Allah’tan
Almak için uzak gitme topraktan
Cömertlik toprağa verilmiş Hak’ tan
Benim sadık yârim kara topraktır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen dörtlükte geçen sözcüklerden herhangi birinin eş anlamı değildir?

- A) eli bol
- B) sadakatli
- C) istek
- D) yakın

- 4. 1. Bizim için çok geç artık çocuklar, dünya size emanet.
- 2. Babası yıllarca kömür ocaklarında çalışmıştı.
- 3. Yazılarındaki her satır, memleket hasretiyle doluydu.
- 4. Yağmur biraz daha kesilmezse ortalığı sel götürecektir.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi sesteş (eş sesli) değildir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

5. **Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yakın anlamlıdır?**

- A) Doktor - Hekim
- B) Öykü - Hikâye
- C) Yürekten - Candan
- D) Tanık - Şahit

6.

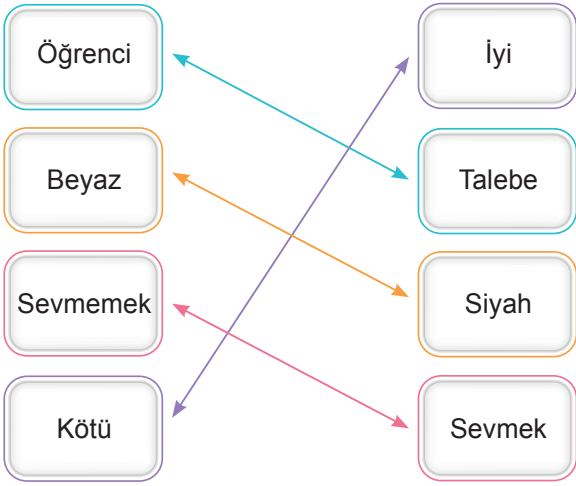

Cümlelerdeki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi göz önünde bulundurulursa kümelerin kesiştiği yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Eş anlam
- B) Zıt anlam
- C) Yakın anlam
- D) Eş sesli

7. Tabloda oklar ile sözcükler birbirine bağlanmıştır.

Bu ifadelerle ilgili aşağıdakilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Mor ok, zıt anlamlı sözcükleri göstermektedir.
 B) Mavi ok, eş anlamlı sözcükleri göstermektedir.
 C) Sarı ok, zıt anlamlı sözcükleri göstermektedir.
 D) Pembe ok, zıt anlamlı sözcükleri göstermektedir.

8. 1. Bülbül güle "Bir defa gül." dedi.
 2. Sen oraya gelirken ben çoktan gitmiştim.
 3. Bu hayatta sağlığına dikkat etmeyenler, sihatlerini bir gün çok arayacaklar.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerdeki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

	I. Cümle	II. Cümle	III. Cümle
A)	Eş anlam	Zıt anlam	Eş sesli
B)	Eş sesli	Zıt anlam	Eş anlam
C)	Zıt anlam	Eş anlam	Eş sesli
D)	Eş sesli	Eş anlam	Zıt anlam

9. Aşağıdakilerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

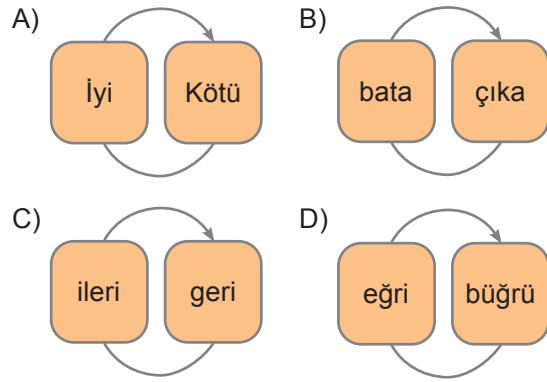
- A) Ağlarım hatıra geldikçe gülüşmelerimiz.
 B) Bu adam yalan yanlış sözlerle bizi oyaladı.
 C) Gelen satıcının üstünde eski püskü bir kıyafet vardı.
 D) Sen bana gelmedin ben sana geldim.

10. ● Birinci sözcük ile ikinci sözcük arasında eş anlam ilişkisi vardır.
 ● Birinci sözcük ile üçüncü sözcük arasında zıt anlam ilişkisi vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu özelliklere göre doğrudur?

	I. Sözcük	II. Sözcük	III. Sözcük
A)	kara	ak	beyaz
B)	güzel	çirkin	yakışıklı
C)	gitmek	ulaşmak	gitmemek
D)	siyah	kara	beyaz

11. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi zıt anlamlı değildir?

12. 1. Tahtaya büyük bir doğru çizdim.
 2. Bu konuda bana doğru söylemelisin.
 3. Henüz 3 aylık olmasına rağmen yaşitlarına göre uzundu.
 4. Anlattığı fıkraya hepimiz güldük.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin zıt anlamlıları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1. Cümle	2. Cümle	3. Cümle	4. Cümle
A)	Yalan	Eğri	Kısa	Ağlamak
B)	Eğri	Yalan	Kısa	Ağlamak
C)	Yanlış	Eğri	Kısa	Ağlamak
D)	Eğri	Yanlış	Kısa	Ağlamak

1. Aşağıdaki deyimleri anlamları ile eşleştirerek uygun kutucuğa yazınız.

Deyimler	
1.	Baş göz etmek
2.	Çenesi düşmek
3.	Elinden tutmak
4.	Bir ayağı çukurda olmak
5.	Diş geçirememek
6.	Aklı yatmak
7.	Kulak kesilmek
8.	Dudak bükmek
9.	Ağırdan almak
10.	Baltayı taşla vurmak
11.	Kulp takmak
12.	Suluk aldırılmamak

Anlamları	
a.	Yardım etmek
b.	Yaşayacak çok az zamanı kalmış olmak
c.	Gücü yetmemek
ç.	Bir kimseyi, bir şeyi kusurlu göstermek için bahane, kusur bulmak
d.	Farkında olmayarak birine dokunacak sözler söylemek, pot kırmak
e.	Bir şeyi beğenmediğini, küçümsediğini belli etmek
f.	Ara vermeden çalıştırmak, vakit bırakmamak
g.	Bir işi gereken süre içinde bitirmemek, geciktirmek
ğ.	Evlendirmek
h.	Büyük bir dikkatle dinlemek
ı.	Anlamaya başlamak, olacağına inanmak
i.	Yerli yersiz konuşup gevezelik etmek

1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. .... 7. .... 8. .... 9. .... 10. .... 11. .... 12. ....

2. Aşağıdaki atasözlerini anlamları ile eşleştirerek uygun kutucuğa yazınız.

Atasözleri	
1.	El elden üstündür.
2.	Araba devrilince yol gösteren çok olur.
3.	Adamın iyisi işbaşında (alışverişte) belli olur.
4.	Ağacı kurt, insanı dert yer.
5.	Köpekle yatan pire ile kalkar.
6.	Gündüzün mum yakan geceleyn bulamaz.
7.	Terzi kendi söküğünü dikemez.
8.	Gün ola harman ola.
9.	Ağaç yaprağıyla gürler.
10.	Kimin tavuğuna kış demişiz.
11.	Dünya ölümlü, gün akşamı.
12.	Dünya yıkılsa umurunda değil.

Anlamları	
a.	İnsanlar başkalarına yaptıkları hizmetleri kendilerine yapamazlar.
b.	Bir gün onun da zamanı gelir.
c.	İnsan önemli işleri akrabası, yakınları, yandaşlarından güç alarak daha kolay yapar.
ç.	Yaptıklarımızla veya söylediklerimizle kimi rahatsız etmişiz.
d.	Bir kişinin iyi ve becerikli olduğu yaptığı işlerden anlaşılır.
e.	Hiçbir durum sürekli değildir, her iyi durumun bir sonu vardır.
f.	Hiçbir şeyle ilgilenmez, sorumsuz, kaygısızdır.
g.	Her şey gerektiği yerde ve zamanda harcanmalıdır.
ğ.	Uygunsuz kişilerle ilişkide bulunanın sonu kötü olur.
h.	Kurt ağacı nasıl içten içe kemirirse dert de insanı içten içe yer bitirir.
ı.	İş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.
i.	Bir kimse, kendisinden üstün bir başkasının da olabileceğini bilmelidir.

1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. .... 7. .... 8. .... 9. .... 10. .... 11. .... 12. ....

3. Aşağıdaki deyim ve atasözlerinin anlam özelliklerini uygun alana işaretleyiniz.

Gerçek Mecaz

☐	☐	1. Bin dost az, bir düşman çok.
☐	☐	2. Dilinde tüy bitmek
☐	☐	3. Rüzgâr eken fırtına biçer.
☐	☐	4. Aç ne yemez, tok ne demez.
☐	☐	5. İyi gün dostu olmak
☐	☐	6. Saman altından su yürütmek
☐	☐	7. Kimi kimsesi olmamak
☐	☐	8. Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış.
☐	☐	9. Çoğu gitti, azı kaldı.
☐	☐	10. Ayaklarına kara sular inmek
☐	☐	11. Kul hatasız olmaz.
☐	☐	12. Acı patlıcanı kırağı çalmaz.

4. Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun kalıp sözleri yerleştiriniz.

Güle güle

Kusura bakma

Dikkatli ol

Hoşça kal

Güleriz ağlanacak hâlimize

Alacağın olsun

Allah seni bildiği gibi yapsın

1. Bir yerden ayrılırken geride bıraktığımız kişiye için “.....” ifadesi kullanılır.
2. Birine sitem edileceği zaman “.....” ifadesi kullanılır.
3. Sıkıntılı bir durumda bile neşeli kalabilmek anlamında “.....” ifadesi kullanılır.
4. Bir kişiyi olumsuzluklara karşı uyarmak için “.....” ifadesi kullanılır.
5. Birinden özür dilemek anlamında “.....” ifadesi kullanılır.
6. Birine söz geçiremediğimiz zaman “.....” ifadesi kullanılır.
7. Birini bulduğumuz ortamdaki gönderirken arkasından “.....” deriz.

1. Uzun zamandır arkadaşlarla toplanıp güzel bir balık etkinliği yapamamıştık. Bu yıl hepimizin de uygun olduğu bir zaman gelince fırsatı kaçırmadık. Gittiğimiz gölde çok balıkçı vardı ama balık tutan çok yoktu. Biz de tutabildiğimiz kadar tuttuk, bol bol eğlendik. Ahmet, “Hiç değilse muhabbet ettik. İyi oldu.” dedi.

Bu metinde altı çizili bölümün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlamında herhangi bir değişiklik olmaz?

- A) oldum olası   B) ne olursa olsun
C) en azından   D) ister istemez

2. Yolda yürürken eski komşumuz Ali amcayla karşılaştık. Yolda beni görünce “Kaç zamandır ben de seni arayacaktım.” dedi.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Uzun süredir bu mahalledeki evde oturuyoruz.
B) Sen geldiğinden beri buraları huzur kapladı.
C) Birkaç gün önce dedem ve babaannem bize geldi.
D) Nasıl oldu da bu işi yapmayı akıl edemedim?

3. Yazılı veya sözlü iletişimimizde karşımızdakine bir şeyler anlatmak için cümleler kurarız. Cümleleri kendi kelime dağarcığımızdan seçtiğimiz kelimelerle oluştururuz. Bunun dışında kelimeleri önceden bir araya getirilmiş, hangi amaçla ve hangi durumlarda kullanılacağı belli olan söz öbekleri de vardır. Bu söz öbeklerine *kalıplaşmış söz öbekleri* denir.

Aşağıdakilerin hangisinde kalıplaşmış bir söz öbeği kullanılmamıştır?

- A) Şu olanlara bir bak, ne günlere kaldık!
B) Kaç saat oldu gelmedin, işimiz gücümüz yok seni mi bekleyeceğiz?
C) Yakınını kaybeden arkadaşşıma gidip “Başın sağ olsun.” dedim.
D) Zorlu okul yolunda çocuklar düşse kalka ilerliyor.

4. Yıllardır bu mahallede oturuyorum ama kendimi bildim bileli başka bir mahallede yaşamak istedim.

Bu cümledeki altı çizili ifadenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ne zamandan beri ben de buraya gelmeyi hayal ediyordum.
B) Buraya taşındığımızdan beri karşı evi hep merak etmişimdir.
C) Oldum bittim böyle emrivakileri sevmemişimdir.
D) Sen gittin gideli buraların tadı tuzu kalmadı be Ahmet!

5. Yahya Kemal edebiyatımızın güzide sanatçılarından biridir. Eserlerini oluştururken hiçbir zaman başkalarının ayak izlerini takip etmemiştir.

Bu metindeki altı çizili ifadenin metne kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Onun tüm eserleri kalıcılığı yakalamış eserlerdir.
B) Eserlerinde bir dediği bir dediğini tutmayan bir sanatçı var karşımızda.
C) Şiirlerinde kullandığı samimi ve sıcak dil sizi şiirin içine çekiyor.
D) Onun gibi özgün bir sanatçıyı daha önce neden tanımadım ki!

6. O gün yapacak bir işim yoktu. Aylak aylak dolanmaya karar verdim. Önce sokakta çalışan belediye işçilerini gördüm. Onlara - - - - dedikten sonra kısa zaman önce bir yakınını kaybeden bir arkadaşşımla karşılaştım ona da - - - - dileklerimi ilettim. Mahallemizdeki büfede tostumu yiyip tost yapan Ayşe teyzeye - - - - dedikten sonra evin yolunu tuttum.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kolay gelsin - Allah rahmet eylesin - afiyet olsun
B) kolay gelsin - bağ sağlığı - elinize sağlık
C) hayırlı işler - çok yaşa - teşekkür ederim
D) kolay gelsin - Allah şifa versin - ellerinize sağlık

7. İyi bir oyuncu olacağım konusunda yönetmenimiz beni hep yüreklendirmişti. Beraber çalıştığımız ilk işte “Cengiz, başarılı olamamanın tek sebebi oynayacağın kişiyi yaşamamak.” demişti.

Buna göre yönetmen oyuncuyu altı çizili sözle hangi davranışı sebebiyle eleştirmiştir?

- A) Rol yapması
- B) Aceleci davranması
- C) İşini ciddi yapmaması
- D) Kendini işine vermemesi

8. Günlük hayatta bazı durumlar için kalıplaşmış ifadeler kullanırız.

Buna göre

- Yakınını kaybetmiş birisine - - - - denir.
- Hasta ziyaretine gittiğimizde - - - - denir.
- Çalışan bir kişiyi gördüğümüzde - - - - denir.

cümlelerinde boş bırakılan yerlere aşağıdaki kalıplaşmış ifadelerden hangisi getirilemez?

- A) Kolay gelsin!
- B) Sıhhatler olsun!
- C) Allah şifa versin!
- D) Allah sabır versin!

9. Romanlarında “acı gerçeğin” peşinde koşan ve özellikle romantik esinli gençleri tasvir eden Stendhal, “Roman yol boyunca gezdirilen bir aynadır.” diyerek gerçekçiliğin öncüleri arasında yerini almış, dönemin toplumsal tasvirlerine eserlerinde geniş yer vermiştir.

Bu parçada altı çizili ifadenin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekleri olduğu gibi aktarmak
- B) Gerçekleri yorumlayarak anlatmak
- C) Eserlerinde sokaktan bahsetmek
- D) Romanlarda günlük dile yer vermek

10. İş yerinde sakın sakın otururken birden onun sesiyle irkildim. Herkesin malumu olduğu üzere - - - - biriydi. Çünkü çok konuşuyordu. Hemen konuşmaya başladı. Onu kırmadan araya girmem gerekiyordu, - - - - diyerek sözü ben aldım. Ona kibarca çok işim olduğunu, daha sonra görüşebileceğimizi söyledim. Çıkarken bana sıcak bir şekilde - - - - dedi. Ben de ona aynı sıcaklıkla - - - - dedim.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) Güle güle
- B) Allah’a ismarladık
- C) Ağzından bal damlayan
- D) Sözü balla kesiyorum

11. Edebiyatımızın en büyük emekçilerinden biridir kendileri. Son zamana kadar hep en iyiler arasında yerini aldı ama belli bir dönemden sonra yazmaya noktayı koysaydı belki hep iyi eserlerle anılır bir sanatçı olacaktı.

Bu metinde altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Son vermek
- B) Son sözü söylemek
- C) Yazmaya devam etmek
- D) İsteddiği gibi davranmak

12. Okul yönetiminin son dönemde yaptıkları kendilerinin makas değiştirdiğine en büyük kanıt bence.

Bu cümlede “makas değiştirmek” ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni işler yapmak
- B) Tutum değiştirmek
- C) Bildiğini okumak
- D) Kararsız kalmak

1. Genellikle gerçek anlamından uzaklaşmış birden çok sözcükten oluşan kalıplaşmış sözcük gruplarına *deyim* denir.

- I. Etekleri zil çalmak
- II. Ayakları yere değmemek
- III. Burnundan solumak
- IV. Küplere binmek
- V. Paçası tutuşmak

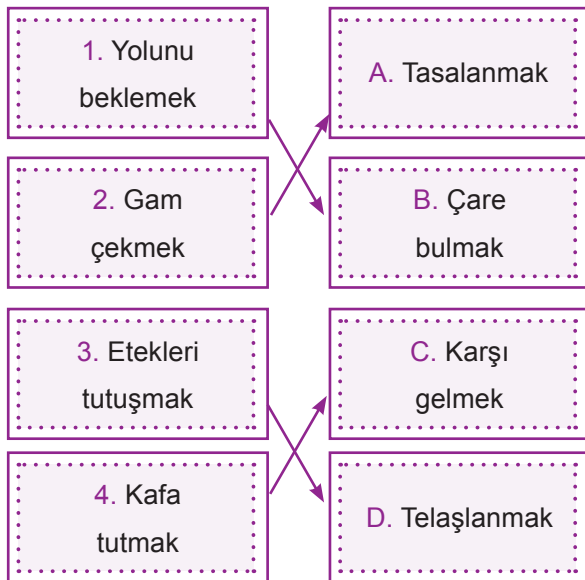
Numaralanmış deyimler anlamlarına göre eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I   B) II   C) III   D) V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yoktur?

- A) Bütün gün sokak sokak gezmekten ayaklarıma kara sular indi.
- B) Her akşam odasına geçer, saatlerce kitap okurdu.
- C) İsteddiği bölümü kazanınca sevinçten havalara uçtu.
- D) Bu aralar ondan uzak durmak lazım, burnundan soluyor.

3.

Bu tabloda hangi eşleştirmede yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 - B   B) 2 - A   C) 3 - D   D) 4 - C

4. I. Dili sürçmek
II. Ağzına geleni söylemek
III. Ağız yapmak
IV. Baklayı ağzından çıkarmak

Bu deyimlerden hangisi “nezaket dışına çıkarak ağır ve kırıcı sözler söylemek” anlamındadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

5. “Ağzı sıkı” ve “ağzı gevşek” deyimleri arasında anlamca bir ilişki vardır.

Aşağıdakilerin hangisinde buna benzer bir anlam ilişkisi vardır?

- A) Hevesi kursağında kalmak - içine kurt düşmek
- B) İğne atsan yere düşmez - in cin top oynamak
- C) Bıçak kemiğe dayanmak - kulak kesilmek
- D) Ekmeğini taştan çıkarmak - içi yanmak

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, kullanıldığı cümlenin anlamıyla uyuşmamaktadır?

- A) Tüm öğrencilerine kol kanat gerer, onlara anelik yapardı.
- B) Zeynep çok üzgün görünüyordu, yüzünden düşen bin parçaydı.
- C) Çalışanlarıyla hiç ilgilenmiyor, sürekli yüz göz oluyordu.
- D) Yine bir araya gelmişler de mahallenin başına çorap örmüşler.

7. "Birini dinlerken anlattığı şey dikkati çeksin ya da dikkati çekmesin bir süre sonra, aklımız başka yerde oluyor ve karşımızdakini dinlememeye başlıyoruz. İster yolda karşılaştığımız biriyle ayaküstü bir sohbet ister bir konferansta paylaşımda bulunan konuşmacı olsun uzun süre dinleyemiyor, başka şeyler düşünmeye başlıyoruz ya da oyalanacak bir şeyler buluyoruz. Birçok araştırma da can kulağıyla dinleyemediğimizi ortaya koyuyor."

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde altı çizili deyimlerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) başka şeyler düşünmek
B) birisinin ilgisini uyandırmamak
C) ilgi toplamak
D) az konuşup çok dinlemek

8. I. Mangalda kül bırakmamak
II. Habbeyi kubbe yapmak
III. İki canlı
IV. Pot kırmak

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıdaki deyimlerden biriyle aynı anlama gelecek deyim yoktur?

- A) Çam devirmek
B) Pireyi deve yapmak
C) Canı tatlı
D) Yüksekten atmak

9. Sinirlenmeye hazır bir durumda bulunmak anlamında "(1) **sinirleri boşanmak**", sinirlenip kendini tutamayarak gülmek, ağlamak veya bağırarak anlamında "(2) **sinirleri gerilmek**", birdenbire sinirlenmek veya davranışlarını denetleyememek anlamında "(3) **siniri tutmak**", birini sinirlenmeye hazır bir duruma getirmek anlamında "(4) **sinirlerini germek**" deyimini kullanılır.

Bu metinde açıklamaları yapılan deyimlerden hangileri yer değiştirirse yanlışlık giderilir?

- A) 1 ve 3
B) 2 ve 4
C) 1 ve 4
D) 1 ve 2

10.

	Deyim	Açıklaması
1	Dizlerinin bağı çözülmek	Korkudan ayakta duramayacak duruma gelmek
2	Kulak ardı etmek	Dikkate almamak, göz önünde tutmamak
3	Pabucu dama atılmak	Kendinden üstün birinin çıkmasıyla gözden düşmek.
4	Yüreği ağzına gelmek	Yapamayacağı işleri yapabilirmiş gibi söylemek

Numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim anlamına uygun kullanılmamıştır?**

- A) Adamın mirastan akrabalarına verdiği devede kulaktı.
B) Öyle zevksiz ve kötü giyinmişti ki âdeta iki dirhem bir çekirdek olmuştu.
C) Yaz tatilinde tanıştığı kızla önümüzdeki ay söz keseceklermiş.
D) Dün olanları kesin duymamıştır, onun dünyadan haberi olmaz.

12.

Adam konuşmayı beceremiyor, - - - -

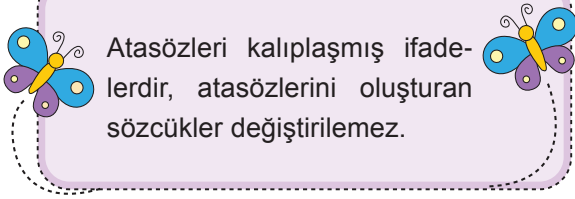
Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) iki lafı bir araya getiremiyordu.
B) lafın altında hiç kalmıyordu.
C) ağzı laf yapıyordu.
D) lafı ağzımıza tikiyordu.

1.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

- A) Akacak kan damarda durmaz.
- B) Bir kahvenin kırk sene hatırı vardır.
- C) Şimşek çakmadan gök gürlemez.
- D) Mum dibine ışık vermez.

2. Bir düşüncüyü, bir duyguyu özlü bir şekilde anlatan, kim tarafından söylendiği belli olan sözlere **özdeyiş** denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi özdeyiş olabilir?

- A) Abanın kadri, yağmurda bililir.
- B) Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir.
- C) Atı alan, Üsküdar'ı geçti.
- D) Damlaya damlaya göl olur.

3. **Aşağıdaki atasözleri anlam bakımından gruplara ayrıldığında hangisi dışta kalır?**

- A) Can çıkmayınca huy çıkmaz.
- B) Sütle giren huy, canla çıkar.
- C) Yumuşak huylu atın çiftesi pek olur.
- D) Huylu huylundan vazgeçmez.

4. Yüksek mevkilerde bulunan sorumluluk sahibi kişilerin, konumları gereği, sıkıntıları normal insanlara göre daha büyük ve çözümünü daha zor olur. Bu yüzden, onların dışarıya yansıyan özendirici hayatlarına aldanmamak gerekir.

Bu metinde açıklaması verilen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük balık küçük balığı yutar.
- B) Büyük başın derdi büyük olur.
- C) Büyük lokma ye, büyük söz söyleme.
- D) Ekmeğın büyüğü, hamurun çoğundan olur.

5. "Horozu çok olan köyün sabahı geç olur." **atasözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Bir konu üzerinde söz söyleyen çok olursa sonuca varmak gecikir.
- B) İnsanın sevdiği bir şeye karşı hırsı ölünceye kadar sürer.
- C) İki kişi arasındaki farklılık, uyumu bozuyorsa anlaşmazlıklar ortaya çıkar.
- D) Bir kişi ne kadar akıllı ve çalışkan olursa olsun iki büyük işi aynı zamanda yapamaz.

6. 1. Akıl akıldan üstündür: Kıymet bilme
2. Ak akçe kara gün içindir: Tutumluluk
3. Damlaya damlaya göl olur: Birikim
4. Aş taşınca kepçeye paha olmaz: Değer kazanma

Bu atasözlerinden hangisinin konusu yanlış verilmiştir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

7.

	Açıklama	Atasözü
1	Bir işin bilerek ters yapıldığını, yolunda yapılmadığını anlatır.	a Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.
2	Herkes iş yapar ama o işin gerektirdiği ustalığı gösteremez.	b Kel ölür, sırma saçlı olur; kör ölür badem gözlü olur.
3	Başka bir kimsenin malı bize olduğundan daha değerli görünür.	c Davulun sesi uzaktan hoş gelir.
4	Bir kimse veya bir şey yok olduğunda değer kazanır.	d Herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine.

Bu tabloya göre atasözü ve açıklama eşleştirmelerinden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1 - d   B) 2 - c   C) 3 - a   D) 4 - b

8.

Danışan - - - - aşmış, danışmayan - - - - yolda şaşmış.

Bu sözün atasözü olabilmesi için boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) dağı - düz   B) sorunları - bilindik
C) tepeyi - bildiği   D) vadiyi - gündüz

9. "Öfke baldan tatlıdır." atasözü ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmektedir?

- A) Öfkesine kapılarak iş gören, sonunda müşkül duruma düşer.
B) Öfkeye kapıldığında bağırp çağırarak insanı rahatlatır.
C) Öfkelenen bir kişinin hakkından başka bir öfkelenen gelir.
D) Öfkeli kişi, sakın olamayacağından mantıklı düşünemez.

10. Karşımızdakinin inadını kıran; küçük bir tebesüm, tatlı bir konuşma değil midir hayatımızda? Tüm aksilikler toz oluverir huzur veren bu sözlerle. Tüm çekilmez dertler çekilir, bitip tükenmez görünen sıkıntılar hafifleyiverir bir güzel kelamla. Ya da duvar misali soğuk, donuk bir surat ve acı kelimeler allak bullak eder yaşantımızı. İşte bunun içindir ki " - - - " atasözünü kulağımıza küpe etmeliyiz.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
B) Eğri oturup doğru konuşalım.
C) Lafla peynir gemisi yürümez.
D) Az söyle, çok dinle.

11.

İnsan hayatı ağaç gibidir. Küçük yaşlarda nasıl eğitilir, nasıl yetiştirirsen artık öyle sürer gider ve o karakterle can verir. İnsanın algısı en çok küçük yaşlarda açıktır. Bundan dolayı bir kişiye öğretilmek istenen küçükken verilmelidir. Tıpkı bir fidan gibi yetiştirilmeli ve ileriye dönük eğitilmelidir. Küçük ağaçlar da aynen öyledir. Nasıl bir amaç hedefleniyorsa o amaç doğrultusunda budanır.

Bu metni destekleyen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağaçtan maşa olmaz.
B) Ağaç kökünden yıkılır.
C) Ağaç yaşken eğilir.
D) Ağaç yaprağıyla gürler.

12. • Görünen köy kılavuz istemez.
• Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
• Balık baştan kokar.
• Armut piş ağzıma düş.

Bu sözlerden kaç tanesi atasözüdür?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

1. İnsan mutlu, varlıklı iken çevresinde bir dostluk halkası görür. Çiçek açan ağaca arıların üşüşmesi gibi bir şeydir bu. İnsan işini, dünyalığını ve gücünü yitirince, çevresindeki kalabalıkta hemen dağılıverir. Çünkü ortada bölüşecek bir şey kalmamıştır. Yani demem o ki “Düşenin dostu olmaz.”

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki atasözü ile çelişmektedir?

- A) Abdalın dostluğu köy görünceye kadardır.
B) Dost kara günde belli olur.
C) Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
D) Güvenme dostuna, saman doldurur postuna.

2. Karşımızdaki kişi; bizi bir konu, bir durumla ilgili bıktırıp usandırır, tatsız olmaya başlarsa sürekli aynı şeyi tekrarlırsa ve onun yüzünden doygunluk, yorgunluk veya bıkkınlık duyarsak onu istemez duruma gelirsek yaşadığımız durum karşısında o kişiye “- - -” deyimini kullanırız.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Gözden düşün.
B) Kabak tadı verdin.
C) El etek çekmek
D) Bindiğin dalı kestir.

3. ● Çamur atmak
● Gözden düşmek
● Nal toplamak
● Ocağına düşmek

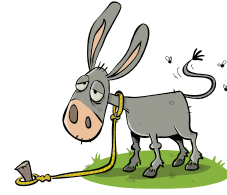
Aşağıdakilerden hangisi verilen deyimlerden birinin açıklaması değildir?

- A) Kara çalmak, iftira etmek
B) Değerini yitirmek, rağbet görmemek
C) Bir alanda geride kalmak
D) Birinin evini barkını dağıtmak

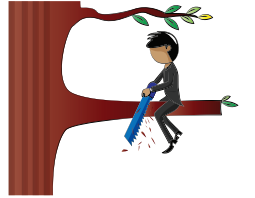
4. Amcamın fabrikası kalifiye ve çalışkan üç dört işçi sayesinde krizi atlattı. Amcam daha ucuz işçi çalıştırmak uğruna bu adamları işten çıkartarak vasıfsız işçi aldı ve şu an fabrika batmak üzere. Amcam o adamları işten çıkartmakla - - - - ama farkında değil. Daha sonra yeni aldığı ucuz işçiler arasında sürekli işten kaçan Alpay'a altından kalkamayacağı sorumluluklar verdi. Halbuki Alpay'ın bu işleri yapmasını sağlamanın - - - - daha zor olduğunu bilmesi gerekirdi. Bu devirde - - - - ki için rahat, arkana bakmadan her işin üstesinden gelebilesin.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde boş bırakılan yerlere uygun olan deyim görselleri arasında gösterilemez?

- A) B)

- C) D)

5. Dedemin aklımdan çıkmayan sözleri vardı. Ona su getirdiğime “Su verenlerin çok olsun.”, birini üzecek bir şey söylediğinde “Dilimi eşek arıları soksun!”, gölün kenarında balık tutan birini görse “Haydi rastgele...” ve ağaç kesen birini görse uyarı mahiyetinde “Yaş kesen, baş keser.” derdi.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde kalıp söz kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV